

(422)

[illegible]

మదరాసు శాసనసభ

మూడవదినచర్య

సలహాగా సంతకము

విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణబిల్లు

నవంబరు 16:— నిన్నటి బిల్లుకున్న మదరాసు శాసనసభ సభ్యుల 2-80 గంటలకు సమావేశమయ్యెను.

పి. జేవరాజు నాయుడుగారు బిల్లు బాగ్ తగ్గను చాచకరమును తయారచేయునీవదని చెప్పిరి.

డాక్టరు యూ. రామారావుగారు బిల్లును ప్రతిపాదించు నీ విషయము మాట్లాడిరి.

బిల్లును ప్రతిపాదించు ముఠా యీ విశ్వవిద్యాలయము నుడు కట్టబెట్టి నిచ్చియుండియు, విశ్వవిద్యాలయమువారి సిఫార్సును నిరాకరించుచుండటం వోద్యముగ నుండెను.

క. రా. రెడ్డిగారు:— కేవలవిద్యాలయమునందు గావించిన తీర్మానము తెలియజేసి గా. సభ్యులు తెలుపునా?

డాక్టరు రా. రావు:— ఈ ప్రశ్న కనకశేఖర శేషాచార్య విద్యాలయము ఈ బిల్లును నిరాకరించెను. విశ్వవిద్యాలయము ఆలాచించిన పిమ్మట ముఠా లబిల్లును చాచుగ నవరించుచుండినవో, విశ్వవిద్యాలయమువారికి బంపించుచున్నవో. సభాధ్యక్ష విశ్వవిద్యాలయమువారికి లొక్క మొదటను 12 లక్షల రూపాయలకుండలెనని సాక్షుల కమిషను చుంపుచేసెను. ఈ బిల్లును లక్షల నిచ్చి, ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యల కెక్కుడ కనతి యుండును. వనతిగ్రహములకు ప్రత్యేక మెక్కుడవలెనా?

ఈ బిల్లు చాల కీర్తుముగ ప్రకటించెడిని అనుభవజ్ఞు లభిప్రాయపడిరి. కడపటి జనాభా లెక్కల ప్రకారము మదరాసు నగరమునందు నూటికి 70 మంది చదువుచున్నారు.

పాత్రోగారు:— ప్రాథమిక విద్య ఏర్పాటులను మదరాసునగరమునందు గావించుట వారొకవేలను వారికిది.

డాక్టరు రామారావు:— ఎవరికిదియోనను, ముఠా ఆది మయమును గమనించునని యుండెను. క్రొత్తబిల్లు ప్రకారము విశ్వవిద్యాలయమునందు ధర్మకారకపుష్ట లభింపజేయుటకు నుండును. అధ్యక్షుని:— ఛాన్సలరు - లేవోని యధికారము, నిరంకుశాధికార మొనగ బహుమండెను. ఈ ప్రాధ్యక్షునికి జీతమేల నీకునలెనో, తెలిపిందిగాను. అధికారపక్షము వారిలో నొకరి కై యావదని యుద్దేశించుచు కట్టు వినికి యా 25,000 ల విరాళములనొసగువారికి కర్మకర్తలగు గురుకులు బిల్లునకుండెను. ఈ ఏర్పాటులు ప్రత్యేకము నిచ్చి విద్యదములను కొనుటకు నమానముగ నుండెను.

పి. ర. శెట్టిగారు గా సభ్యుడు తన రావుసాహెబువద వి కెంత లంచమిచ్చుకో తెలుపునా?

డాక్టరు రామారావు:— కేవలకాశునైన నీకులేదు నేనానిరుదమునకై యావేదన వదలేదు.

కూ. వే. రెడ్డినాయుడుగారు:— నిద్రగమలను జూపుమని నేను గా. సభ్యుని కోరవదలదా?

పాత్రోగారు:— ఇట్లాంటిమాటలను పలుకుట యనుచితము. సానుగల్గురాజా. "లంచము నిచ్చిన వారుకల"రని గా. సభ్యుడు పలికెను.

అధ్యక్షుడు:— ఈ శాసనసభలోని సభ్యులు విరుదములను కొనిరిని రామారావుగారు చెప్పలేదు. ఇంకాదులో నిట్టినిదలను బహిరంగముగ నే యావోపించుచుండును. కాని వాని కభ్యంతరములను వెల్లుటలేదు.

కూ. వే. రెడ్డినాయుడుగారు. ఎవరిని గూర్చియో ఇచ్చుటబలమట బాగుగ నుండలేదు.

అంతిమాత్రమున యనుచితప్రసంగము కాదని అధ్యక్షుడు నిర్ణయించెను.

డాక్టరు రామారావుగారు ఈ శాసనసభలోని సభ్యులను పురస్కరించునని యట్లు పలుకలేదని చెప్పబడినట్లు పానుగల్గు రాజాగారు కోరిరి.

అట్లు పానుగల్గురాజాగారు కోరటం తగదని డి.వి.మో. రామచంద్రారావుగారు గా. డి.వి.మో.

బిల్లుచర్యను గానియ్యిరి అధ్యక్షుడు కోరెను.

జి. వంశనంగారు బిల్లున కనకశేఖర మాట్లాడిరి.

పి. రెడ్డిగారు బిల్లులోని యుద్దేశములన్నియు నునుబసమైనవని యనిరి. మదరాసులోని మొదటి తరగతి కళాశాల లన్నియు నూతనబిల్లులోని ప్రాథమిక సభాధ్యక్ష, నూత్రముల కన్యాయం చేయబడును.

ఇతర బిల్లులలోనుండు కళాశాలలు ఇప్పుటికిన్నను తగ్గనితికి రాజాలవ. మదరాసు నగరములోని వార్డుల కళాశాలలో ప్రస్తుత మిందుమిందుగా 1,478 మంది విద్యార్థు లుండిరి. వాలో 110 మంది మాత్రము నగరము లోనివారు. మిగిలినవారందరును ఇతర యూజ్సుండి వచ్చినవారు. ముఠా ఈ బిల్లును విశ్వవిద్యాలయమునందువారి యభిప్రాయమున కనుకూలముగానే తయారచేసెను. ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకమును తగినంత యాయనయ్యును. బ్రాహ్మణేతరముల యీ బిల్లును ప్రత్యేక పెట్టి కీర్తి సంపాదించుచుండెను ఈర్వ పనికిరాదని కనకశేఖర శేట్టిగారు బలికిరి.

భాక్ బహదూరు మహమ్మదు ఉస్మానుసాహెబుగారు బిల్లును కనుకూలముగ మాట్లాడుచు విశ్వవిద్యాలయము నందు మహమ్మదీయుల కెక్కుడ ప్రాతినిధ్య నుండుట యవసరమని హెచ్చరించిరి.

బిల్లును దిన కళాశేఖర లుండెను వానిని ముఠాము, ఉపసభ్యులను సమర్పించినో మదరాసునగరము వారికిని ఇతర జిల్లాలవారికిని కృపిరముగ నుండునని జి. అరుమైవాధంపిల్లెగారు తలచిరి.

డాక్టరు పి. న. శేఖరమొదల్యారుగారు అత్యుత్సాహముతో బిల్లును బలపరిచి. బిల్లును చువచి గురుకులవాస్తవ వసతులు మరల నెలకొల్పటకు నుండెను. విశ్వవిద్యాలయము నందలి యధికారకర్తలలో 100 కి 75 మతులు బ్రాహ్మణేతరములకు ప్రత్యేకములనుండలెను. బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యము నొసగిన బిల్లును ఆమోదించిన, బ్రాహ్మణేతరములపై కనకశేఖర శేట్టిగారు నుండును.

ముఠా ప్రాథమిక విద్య అత్యవసరమైనను కాకతెనని కోరుతారే ఉన్నతవిద్యకుగూడ సౌకర్యముల నొసగవలెనని న. శేఖరమొదల్యారుగారు చెప్పిరి.

ఉపాధ్యక్షుని జీతమును విశ్వవిద్యాలయము నిర్ణయించు తలెనయను కట్టబెట్టుట ఎక్కువ. వాటినిగూర్చి ముందరలే ననియు ఏ. రంగనాథం మొదల్యారుగారు చెప్పిరి.

డాక్టరు పి. ముప్పారాయుని జి. వే. ముప్పారాయుని జి. శివరావు. పి. జి. రాజుగారు బిల్లు గామోదించుచు అంజలి లోపములను కొన్ని నూచించిరి.

పి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు మొదట ఈ బిల్లును గూర్చి ప్రతికూల ప్రకటించియును ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయపుబిల్లు అని తలచిరి. ఆ ప్రకటనవిద్యాలయమునందువారు తమ ని వేదిక ను ప్రభుత్వము నకు బంపి ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయ నిర్మాణమునకై నిర్మించుచుండ, ఈ మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునందుకూ బిల్లును ప్రత్యేకపెట్టుట నరసింహారాజుగారికి మొదట వోద్యముగ గన్పించెను. బిల్లులోని నూత్రములను నేని ఆక్షేపించుటకు ఉపన్యాసములు బాసుకోలేదు. విశ్వవిద్యాలయములసంఖ్యను జాస్తిచేయుట యవసరమని నరసింహారాజుగారు పలికిరి.

అంజలి సభ్యులు లేచిరి. సభ మరల నేడు ఉదయము 11 గంటలకు ప్రారంభ మగును.

మాంటాగూగారు

మదరాసు శాసనసభ్యుల కృతజ్ఞత

భారతరాజ్యాంగములకు నుండి రాజీనామా నొసంగిన మాంటాగూగారి యొడ కృతజ్ఞత జూపు కోచిహ్మము తయారుచేయుటకు నిన్న సాయంత్రము శాసనసభ సంతకము - శాసన సభ్యుల మందిరమునందు - శ్రీయుక్త కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారి ప్రోత్సాహములన నొక సభకుండెను. శాసన సభ్యులూ పలువురు వచ్చిరి. డాక్టరు ఆ. వెంకటసు సభకు హాజరయ్యెను.

డి. వి. మో. రామచంద్రారావుగారు నిన్నటిసభకు 70 పి. త్యాగరాజు రెడ్డిగారధ్యక్షులుగా నుండెనని యుపహాసించిరి. డాక్టరు న. శేఖర మొదల్యారుగారు ఆమోదించిన పిమ్మట సర్ జెడ్డిగారు అగ్రాసనాధికర్తము వహించిరి.

శాసనసభా మందిరమునందు నమమవరకు పలువరాతితో చెక్కబడిన మాంటాగూగారి ప్రతిమ నుండుటయే బాగుగ నుండునని యుండలెను మూడు ఏనువేల రూపముల అవసరమనియు, ప్రతిమ ఖర్చులకు పోగా సామ్యమైన మిగిలిన విశ్వ విద్యాలయములలాంటివైన నీ కురుమ్యునితో కట్టించుచి రామలింగా రెడ్డిగారు చెప్పిరి.

రెడ్డిగారి కలహాను సభ్యు లేకగినముగ నామించిరి. ప్రత్యేకము కనులు చేయుటకును, మిగిలిన యేర్పాటులను జేయుటకును, ఒక యవసరమును నిమిషములకును, అయిన సభ మూడు 70 పిట్టి త్యాగరాజురెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగను మరి కొందరు ఉపాధ్యక్షులుగను కట్టించుచి రామలింగా రెడ్డిగారు కార్యదర్శికోశాధి:తి ను ఎన్నుకొనబడిరి.

నేటి దినచర్య

గురువారము నవంబరు 16 వ తేది

విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణము

శాసనసభ నేటిదినము ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. 70 పి. రాజగోపాలాచారిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

పరిశేషములకు ప్రభుత్వమువారు సమాధానము చేయుటకై తయారు చేయబడిన బిల్లు విషయమై అలాచించుటకు ఏర్పరచబడిన సెల్ల కమిటీకి గా. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు అధ్యక్షులుగ నుండెదని అధ్యక్షులు తెలిపిరి.

పిమ్మట విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణపు బిల్లుపై చర్య ప్రారంభమయ్యెను.

యన్. సోమసుందరంపిల్లెగారు బిల్లును బలపరచుచు సాశ్రమసభాధ్యక్ష విశ్వవిద్యాలయముల బోర్డువ్యవస్థను గురించి యు, ప్రాచీన విద్యార్థులకు గురి:చియు కొంతకాలము మాట్లాడి విద్యార్థిభావంత్రిని ప్రకటించిరి.

మాస్కాను బారెనుగారు మాట్లాడుచు బిల్లుల ఇతర నగరములందలి కళాశాలల ప్రత్యేక విద్యునియు, సె నేటునందును నిండికేటు నందును ఇతర కళాశాలల ప్రాతినిధ్యము ఇంకను అధికముగ నుండవలయునని చెప్పిరి.

పి. వి. వెంకట రమణయ్యగారు బిల్లును బలపరచుచు ఇట్లు చెప్పిరి. ఈ బిల్లు ముఖ్యముగాతముల విషయమై ఎట్టిభేదాభిప్రాయములు లేవు. ఇతరనగరము లందలి కళాశాలల ప్రత్యేక విద్యులకును వాదమునందు అర్థముగన్ది. ఈ విషయమై సెల్ల కమిటీవారు తగు సమాధానము చేయుట అవసరము. ఉన్నత విద్య చాపింపజేయుటయు నని తలచుచి వ్యాజ్యమేగాని ఈ ఉద్దేశములతో ప్రాథమికవిద్యను వ్యాపింపజేయు విషయమై ఆ ప్రధానమందు ఎంత మాత్రము యుక్తముకాదు. ముఠాగారి విషయము గమనించుట అవసరము. త్వరలో ఆనుబంధ మగు మసీదులు కనిపింపును ఆంధ్రులకును ద్రావిడులకును ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించు విషయమై గట్టి ప్రయత్నముల చేయు విషయమై ముఠాగారు క్రోధపరిపించెను. బిల్లు విచారములకు కొన్ని లోపములు జన్మించు బిల్లు ఉద్దేశములు లృప్తి:రముగ నన్నవి.

కె. జ్ఞానం పిల్లెగారు బిల్లును ఆమోదించుచు విశ్వవిద్యాలయపు నిధులను రె యభాగములుగ విభజించు ఒక భాగమును చన్నుతర విశ్వవిద్యాలయము కొరకు నురయుక భాగమును ఇతర నగరములందలి కళాశాలలకును ప్రత్యేకించిన యుక్తముగ నుండునని వాదించిరి.

జి. యం. నరసింహారాజుగారు బిల్లును బలపరచుచు కాలముగడచుకొని ఇతరనగరములందలి కళాశాలలకీ కూడ మార్పు విషయమై ప్రభుత్వమువారు ప్రధానమించవలయుననిరి. సె నేటు సభకు సంప్రదించి కారము లుండవలెను. బిల్లును అనుసరించి చాన్సలరుగారికి ఎన్నయో అధికారములున్నవి. లెక్కలేని సె నేటు సభ్యులను నియమించుటకు ఇతర సభ్యులను సభ్యుల నియమించుటకు అధికారము గలదు. అన్న విషయములందును సె నేటు సభకు స్వాతంత్ర్యముండవలెను. వరియుక విషయములై సుఖాన్నలరు ప్రత్యేకముగ చేయవలసిన పనులొర్లయింపజేలేదు. వై సు ఛాన్సలరులను లంత అధికముగ నుండునని నేను తలపను. కావున వారి కంతజీతమిచ్చుట అవసరము. సె నేటు సభకుండు కట్టబెట్టుట ప్రాతినిధ్యము అధికము చేయువలెను. ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకుండు త్రిరులైనవారే విశ్వవిద్యాలయము నందు చేరవలయునని బిల్లునందున్నది. ఇట్లు కాక మెట్రిక్లేషనునందు త్రి ర్లులైన వారు విశ్వ విద్యాలయమునందు చేరవలెను చేయవలెను ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనము చేయుట యుక్తము గాదని నరసింహారాజుగారు చెప్పిరి.

ఎ. యన్. కృష్ణారావుగారు బిల్లును బలపరచుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

ఈ బిల్లును ఆమోదించుటచే ప్రాథమికవిద్యార్థులకు తగ్గలవని కొందరు వాదించుచున్నరు. ప్రాథమికవిద్యుల కాలనినంత ధనము క్షేప్రత్యేకించి మిగిలిన భాగమును మరమే విశ్వవిద్యాలయ మునకీయ్యలయునని మరొకందరు చెప్పుచున్నరు. ప్రాథమికవిద్య ముఖ్యమైనను అందుకొరకు ఉన్నతవి శ్వ విషయమై ఎట్టికట్ట పుచ్చుక నకుండుట ఎంతమాత్రము న్యాయము లేదు.

ఇతర నగరములందలి కళాశాలల విషయమై కొంత చెప్పవలెను. ఇతర నగరములందు మొదటితరగతి కళాశాలలు 7 ఉన్నవి పిట్టికన్నటికి ప్రభుత్వమువారు గడచిన సంవత్సరము

మనల కొంబయిలో బండిపోటులెక్కువగుచున్నవి బొంబయి వీధుల నున్న నూర్తిరి ఆకవల్లెలో నొక ధాన్యపు వర్తకవియాల బండిపోటు బరికొట్టు మొదలై కలిసివెనె. అగ్రధాత్రమున దుకాణమున నేదో పప్పుదనగుట విని యెదురింప నొప్పుదుకాణదారు తన తమారుని తోడుకొనియే మాయవరికి దొంగలు దుకాణములోని యనుబంధమైన బ్రద్రలుజేసి యందలి ధనమును దోచుకొనుచుండిరి. అతడు కేకలుచేచు ప్రక్కనున్న బాంబిదారును వచ్చిరి. కాని దొంగలు నారి నెగిరియెటచే తమక దగ్గిరి. దుకాణదారును నాని కమారుడును కాకలివాడును దొంగలతో పోరాడిరి దొంగలు 15 గురుంజేరి. నాని కమారు మొదలగు తనవంధములతో నాముగ్గురిని పోడిచి ర నేల గూలుల నెలకేయు వస్తువులను ధనమును దోచికొని పారిపోయిరి. దెబ్బలు తిన్న వారిని ఆకుపత్రికి గొంపోయిరి. దుకాణదారును కాకలి వాడును ఇంకను ఆముగ్గులలో నున్నారు.

దేశీయ వార్తలు

భారతదేశమును ద్రవిడగురుకులవిద్యాలయము
విద్యుత్తులతో కలుపుచున్న ప్రభుత్వము వి. వి. ఎస్. అయ్యరుగారు ఏర్పరుపదలచుట

మూలీనత్యాగ్రహము

ఇద్దరు నాయకులకు శిక్ష వేయుట

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

కెల్మరుగారు పూనానుండి కలకత్తాకు వెళ్లుట

అకాలీల సత్యాగ్రహము

3212 గురిని ఆరెట్టు చేయుట - శంకరాచార్యులవారి రాజీప్రయత్నములు

భారత దేశీయ మహాజనసభ

సన్మానసంఘమువారి ఆరవ ప్రకటనము

గయలో హరికథల చెప్పి భాగవతారాలు మహాసభను జరుపుట

భారతదేశము

ద్రవిడరాష్ట్రమున

గురుకులవిద్యాలయము

కొండాకామలలో నొకశాఖ

వి. వి. ఎస్. అయ్యరుగారి ప్రకటనము

తమిళనాడులోని కలకత్తా విద్యుత్తుల నిర్మాణమును నెలకొల్పుటకు చాల అవకాశముగా నుండుటచే నచట నీగురుకులము స్థాపించుట ఏర్పాటులు చేయబడెను.

ద్రవిడరాష్ట్ర కొండకామలలో గూడ నొక గురుకుల విద్యాలయము త్వరలో స్థాపనపడును.

వర్తతి

విద్యార్థులకు విద్యాలయములోనే బడులు భోజనములు ఏర్పరుపబడును. వారు వెళ్లిన కొకగంట ముందుగా లేవలెను. ఆ పుడు ప్రార్థన జరుగును. పిమ్మట వారు ఉపాధ్యాయులను కొంతమారులు కదలి వెళ్లి బడులు కాల్యకర్తలములు నెరవేర్చు కొని స్నానములు చేసెదరు. వారట్లు నడచి వెళ్లినపుడు లేవార్యులను, తిరువాచకం, నాలాయరం, జేదములు మున్నగు వాని నుండి వారందరను కలసి కొన్ని చాక్రములను చదువుచుందురు. స్నానానంతరము అరగంట నేపు విద్యార్థులు యిష్ట చేసిన భాగాలను మొనరింతురు. ఉదయము 6-30 మొదలు 7-30 వరకును 8 మొదలు 10 గంటల వరకును పాఠశాలలో విద్యార్థులను జరుగును. 7-50 మొదలు 8 వరకును ప్రాథమికోన్నత సమయము. మధ్య మధ్యాహ్నము 2-30 మొదలు 4-30 వరకును విద్యార్థులను. మధ్యాహ్నము 12-30 వరకు రాత్రి 7-30 వరకు పాఠశాల రాత్రియు భోజనములు జరుగును. కష్టాలుండు లేనపు డెల్ల ఆరుబడులు చల్లనిదే విద్య చేయుదును.

విషయములు

చరిత్ర, గణితము, భూగోళము, ద్రావిడాంధ్ర ఆంగ్ల గుర్తులు, హిందీ వాక్యములు, వేదాంతశాస్త్రము మున్నగు వివిధ శాస్త్రములు. ప్రాథమిక తరగతులందు పుస్తకము లంతగా నుపయోగపడదు. ప్రత్యేకించుటచే విద్య చేర్చబడును. ఉన్నత తరగతులందు పుస్తకములను ప్రతి సమయమున నూచి నుండును. భజన ప్రబంధాదిక కన్నడ, మళయాళ, సంక, మహాభక్తి, భూగోళ, పోనీ, అరబ్బీ, బెంగాలీవాక్యములు నూచి చేర్చబడును. ద్రవిడము నిర్బంధముగా చేర్చకొనవలెను. ఒకటి రెండేళ్లు జరిగిన పిమ్మట వాణిజ్యాదిపారిభాషిక విషయ నూచునాడ చేర్చబడును. సదాగ్ర విజ్ఞానసాయన శాస్త్రము లను బోధించుటకు పరిశోధనలకు వలయు పరికరములు గూడ నుపయోగపడును.

జీవవాహనములకు శిక్ష, పుష్పవననిర్మాణము, కృత్రిమ పాదము, చతురంగము, మున్నగునవిగూడ చేర్చబడును. ఆంగ్లమునకు, కన్నడము, కన్నడము మున్నగు నవిగూడ చేర్చబడును.

నూలు చదువుట

ద్రవిడరాష్ట్రములోని కొండాకామల గురుకులమున నూలు చదువుట

ద్రవిడరాష్ట్రములకు వర్తతినివేర్చుట

నాలియ పాఠశాలలో విద్య చేయుటకు తగిన పద్ధతిని ఉపాధ్యాయులకు గూడ నెచట చేర్చబడును.

శరీర పరిశ్రమ

అటులు కస్తూరు హతయోగము మున్నగునవిగూడ విద్యార్థుల ఆర్థికములపై చేర్చబడును.

చికిత్స

విద్యార్థులకు చికిత్సచేయుటకు గూడ వైద్యులు నియమింపబడుదురు.

నాటకములు

మత జాతీయచారిత్రకవిభాగముల పునరుద్ధరణములు జాతీయోత్సవములలో ప్రదర్శింపబడును. భర్తృమున దేశాభిమానమును విద్యార్థులకు ప్రధానముగా బోధింపబడును. సత్యము, ప్రజాసేవ, స్వాగృహము, నీతిసర్వము, నిష్ఠాశక్తియు, మాతృకేశారాధన, వీక్షి మున్నగు సద్విషయము లన్నియును బోధింపబడును.

బాలికలకు

సాధ్యమైనంత త్వరలో బాలికలకు ప్రత్యేకవిద్యాలయ ఏర్పరుపబడును. ఆంధ్రకరణను బాలికలకును ఒక్క విద్యాలయముననే విద్య చేర్చబడును.

కార్యనిర్వహణము

వి. వి. ఎస్. అయ్యరుగారు ప్రధానకార్యనిర్వహణముగా నుండురు మరియు మరెవరినైనా తాగకలగునాడ విద్యాలయమున పనిచేయుటకు సంసిద్ధులై.

ధనసహాయము

ఇందులకు లక్షలకొలది ధనము కావలెను గాన సుదారభావు లగువారు తమవిధముల సహాయము చేయగోరెదము.

1. విరాళముల నొసంగుట
2. భూములను దానమిచ్చుట
3. వార్షికములను సహవిరాళముల నొసంగుట
4. తమకవచ్చు నాదాయములలో లేక లాభములలో కొంత భాగము నిందులకు ప్రత్యేకించి నెలనెలకు పంపుచుండుట.
5. ప్రతిదినము కొన్ని విద్యుత్తుల నొకబుట్టలో చేయుచు ఆశ్రమప్రతినిధులు వచ్చినపుడు వారి కావిద్యయు నిచ్చుట.
6. వివాహాదిపర్యంతము లెల్లను ఆశ్రమమునకు సంభావనల నిచ్చుట.

ఈ పద్ధతులలో శిక్షణతీర్చిన సహాయము చేయగోరెదము.

వ్యయముల వివరము

మొదటితరగతియనకు ఆదాయకరముల సూచన యిట్లుండునని సూచించుచున్నాము.

ఆశ్రమవాసులకు భోజనము	5400-0-0
కపురము	400-0-0
దీపములు	100-0-0
గ్రంథాలయము యంతర గ్రంథములు	700-0-0
వైద్యసామగ్రిలు	200-0-0
చిల్లర ఖర్చులు	700-0-0
పర్యటనల నిర్మాణము	1000-0-0
ఇతరసామగ్రిలు	50-0-0
వ్యవసాయము వెట్టుబడి	1000-0-0
రాష్ట్రముల పత్రి	200-0-0
మొత్తము	10200-0-0

విలాసము

విద్యాలయమున చేరుకోరువారును పిల్లలను పంపగోరువారును భనసహాయము చేయగోరువారు నిట్లు వ్రాయవలెను.

“వి. వి. ఎస్. అయ్యరుగారు భారతదేశము కలదడమని తిరునాళ్ళు”

దేశీయమహాజనసభ

ఆరవ ప్రకటనము

స్వరాజ్యపురి గయ నవంబరు 11

37 ఏండ్ల చరిత్రలను ఈ సభకు గయలో జరుగు దేశీయమహాజనసభ ముఖ్య కమిటీగా నుండును. పరిసితుల నియమ ప్రతిపాదనమును తరుణమునందీ సభ జరుగుచున్నది. గయస్థానమును చేర్చుటచే మహానాయకుని మన సత్కరణంబు లాగుకొని పోయిరి. విమల సమస్యల నెరుక్కొన వలసిన యీ విషయదేశలో మహాత్మునికేగల భువనగు ననంతమును మహాత్ముని వివేకయంత మగు నాలోచనయును మన కిప్పుడు లభింప నవకాశము లేదు. అలీ సోదశల నాయకత్వమునూడ మన కిప్పుడు చేయవలెను. లాలా లజపతిరాయగారు చెరసాలలో నవయువనూరు. చాలకుండి నాశకులకు చెరసాలలోనే యున్నారు. చాలవిషయములందు భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడినవి. దేశమునందు మిగిలియున్న నాయకులు భిన్నాభిప్రాయముల కల్గింపి ప్రజలను కలకలకరముచేస్తారు. కానన సభల సుసూక్ష్మ సమస్య యొకటి మిక్కిలి ప్రధానమైంది. మహాత్ముని దీక్షితరుణమున కారాగృహమునందుండు మనకు గొప్పకష్టముగాని మనము కార్యదీక్షను మాననూడదు. దేశమునందున్న అన్ని కర్మములవారును స్త్రీలును పురుషులును హెచ్చుచుండి ప్రతినిధులుగా గయకు ముఖ్యముగా రాగోరెదము. ప్రేక్షకులు తమ కేతరగతికికల్గి యాకాలెస్ స్వప్నముగా తెలుపవలెను. 25 రూపాయలు-50-100-250-500-1000 రూపాయలు. ఇట్లు అవతరగతుల కిక్కల్గియున్నవి. ఆ మొత్తమును గూడ దీక్షాస్తుతానోనే పంపవలెను. ప్రేక్షకుల కిక్కల్గి ఆ ప్రణామమును విక్రయింపబడుచున్నది గాన రాబోవువారు ఆలస్యము చేయక వెంటనే దీక్షాస్తులను సామూహ్య పంప గోరెదము.

మూలీనత్యాగ్రహము

ఇద్దరు నాయకులకు శిక్ష

వైసానిధి రెండే, విశ్వకాధరావు డాక్టర్ గార్లు 11-వ తేదీని చెరియొకనెల కఠినశిక్ష వేరి. వారిద్దరిని యరవాడ చెరసాలకు పంపిరి.

అకాలీల సత్యాగ్రహము

శంకరాచార్యులవారి రాజీప్రయత్నములు

అమృతసరులో శంకరాచార్యులవారి రాజీప్రయత్నములు కొనసాగుచున్నవి. రెండుకతుములవారి ప్రతినిధులను ఉపసంఘముగా నేర్పడి తీర్మానమును వ్రాయుటలో స్వాముల వారికి తోడ్పడుచున్నారు. దీక్షించు నెలాఖరున భారత సిక్కు మహాసభ జరుగును. ఆ సభలో సిక్కులను చర్చింపబడును.

14 వ తేదీ అరెస్టులు

14 వ తేదీని 106 గురిని అరెస్టు చేసిరి.

సిక్కుల నిస్తేయును అరెస్టు చేయుట

అకాలీలను అరెస్టుచేసి గురజాగురుకు తీసికొని గయ నపుడు వారిలో కొందరు సిక్కులు వారికి ఫలహారముల నిచ్చిరి అపుడు అకాలీలు నల్ శ్రీ ఆకలు అని అరచిరి. వారితోనూడ కాపలాగా వచ్చిన కనిస్తేయులలో నొక సిక్కుకనిస్తేయునూడ వారితో కలసి నల్ శ్రీ ఆకలు అని అరచెనని అతనిని అరెస్టుచేసిరి.

ఫింఛెనుసిపాయాల సభ

13-వ తేదీ సాయంకాలము ఫింఛెనుసిపాయాలగు అలీసభ జరిగెనది. ఆ సభకు 3000 మంది అకాలీలు వచ్చి “గురుద్వారానంధు మొక్కటియే సిక్కుల ప్రతినిధిసంఘము గాన సీసభవారు గురుద్వారాసంఘముపట్ల సానుభూతిని టించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారిచర్య ఆశ్రమముగాన ఫింఛెనుసిపాయాలగు సిక్కులందరను కంటనే గురుద్వారా సంగ వారిపక్షమున చేరి వారు నియమించిరినినే చేయవలెను” అ తీర్మాన మువైసానించెనది.

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభలు

మహారాష్ట్ర ప్రతినిధులు

పూనా నాయకులనుండి ఎస్. సి. కెల్మరు, జి. కె. గోల్లెగార్లు కలకత్తాకు బయలుదేరిరి. వారిలో బాంబాయిలో ఆజ్ఞాల్లంఘనసంఘమువారి నివేదికను గూర్చి కెల్మరుగారు భుగిరిరి. కెల్మరుగారు కార్యసంఘ సభకుగూడ వెళ్లెదరు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

నరసారావుపేట రైలుప్రమాదము

200 మంది చనిపోయినవందంతి ప్రబలముగ నుండుట

రంపవితూరి

అల్లూరి సీతారామరాజుగారు తునిలో గవర్నరుగారితో సంభాషించెదరను వదంతి
12000 రూపాయల నుక సంకేతస్థలమున నంచవలెనని మోతే గంగరాజుగారికి
అల్లూరి సీతారామరాజుగారు లేఖ వ్రాసినను వదంతి

నరసారావుపేట రైలుప్రమాదము

200 మంది చనిపోయిన వదంతి

11 వ తేదీ తనివారము కార్తి నరసారావుపేటకు సా
తులూరుకును నడుచుచున్న వంతెన కొట్టుకొని పోవుటచే 200
మంది చనిపోయిన ప్రబలముగ వదంతి కలిగియున్నది. రైలు
బండ్లు పదిహేడు పడిపోయెనని యొప్పుకొనిరి. అబద్ధముగ ప్రయా
ణికు లెప్పుడును క్రిక్కిరిసి యుండుట ఆందోళన తెలిసిన విష
యమే. ఇది ఎంతవరకు నిజమో విచారణ చేయుటకు ప్రభుత్వ
నిధులతో కూడిన విచారణసభయు నిర్వహింపవలెను. వారు సా
కల్యముగా విచారణ చేసినగాని ప్రజలకు సంతృప్తి కలుగదు
ఉద్యోగుల అశాస్త్రజ్ఞతల నట్టి ప్రమాదము కలిగియుండును.
వెనుక నుండుటలనుకడ కొట్టుకొని పోయినట్లు యీసారి సా
తులూరుపద్ద కొట్టుకొనిపోయె నని చాలమంది వారు తెలిసిరి.
కాఠి వారేమిరి. వారల ముందుగా రైలుపలేదని బెజవాడనుండి
విలేఖరి 14 వ తేదీని హిందూపత్రికకు వ్రాసెను. ఇదివరకు
వంతెనలపద్ద కాఠిభటులు యిండువారు. వారి నిపుడు తీసివేసిరి
గాన నిట్టి ప్రమాదము కలిగిన దని తెలియుచున్నది ఒక ర మారు
తెలిసిరి.

రంపవితూరి

రామరాజుగారు మోతేగంగ

రాజుగారికి ఉత్తరము వ్రాయుట

ఒక వ దంతి

ఏలూరులో జమీందారు శ్రీయత మోతే. రాజుగా
రికి పితూరినాయకుడు అల్లూరి సీతారామరాజుగారికి ఉత్త
రము వ్రాసెననియు జమీందారుగారి ఆస్తినిబట్టి లక్ష కొక కయ్య
వొత్తున పంపించెనుననియు యీసారియు ఫలానాదినమున ఫలా
నాచోటనుంచిన తాము తీసికొందునని రామరాజుగారి రాజుల
మును తేదీని నిర్ణయించి ఆలేఖద్వారా గంగరాజుగారికి తెలిపిరిని
యు గంగరాజుగా రా ఉత్తరమును పోలిను దీప్తి నూపర్చెంటు
గారికి పంపిరినియు ఏలూరులో వదంతి కలిగినట్లు 'ఇది నిజమా'
అను కీర్తిక క్రింద హితకాణి పత్రిక ప్రకటించెను.

గవర్నరుగారు తుని వెళ్లుట

అల్లూరి సీతారామరాజుగారినిగూర్చిన వదంతులు

(స్వకీయవిలేఖరి నవంబరు 15)

మాపురమున నాతననుగా కట్టబడిన శ్రీరాజావారిపాఠ
శాలను స్వహస్తములతో తెలుచుటకు ఈ నెల 22 వ తేదీని
శ్రీ కెల్లింగుడను ప్రభువుగారు ఇచ్చటకు వచ్చుచున్నారు. తుని
రాజాగారు సొమ్మును వెచ్చించి పాఠశాలను కట్టించిరి. వారి
చేరుతోనే పాఠశాల పిలువబడును. కాని స్వహస్తములతో
పాఠశాలను తెలుచుటకు రాజాగారు నోచుకొనలేరే. ఇందు
విషయమై పురపాలకము డాగుగా నలంకరింపబడుచున్నది.
రోడ్లలకు బాగుచేయుచున్నార. మహాప్రభువులు వచ్చుచున్నా
రని ప్రజలు గంతోషితంతరంగులై యుండవలెనని వారి కీపుడు
గూడ బాధతో కలుగుచున్నది. పురాతనమునుండి నీరసానిలు
నివసించుచున్న యిండ్లను పడగొట్టి రోడ్లను కాళిచేయు
చున్నారు. పురపాలకులు యిండ్ల గోడలమీద వెల్లకొట్టు
చున్నారు.

హరికూలు

పురప్రజలందరూ ముఖ్యముగ గవనింతురుగా! వాడు
బొంబాయిలో యుగరాజుడుగు వెట్టివచ్చున వారలాశము నెట్లు
చేసిరో నేడుగూడ తునిపురముం దెట్లుండవలెన.

వితూరి నాయకుడు

ఈ సందర్భమున పితూరినాయకు లకు అల్లూరి సీతా
రామరాజుగారు ఆరోజుననే మాపురము వేంచేయుదు రనియు,
గవర్నరుగారితో వివాదముగా కొన్ని గంగలు మచ్చటించు
దనియు ఎట్టివదంతిగా యున్నది. ఏది ఎట్లున్నను ప్రభుత్వము

అబ్దుల్లాపంపునసంఘ నివేదికము

పూసాలో గొప్పసభ

శాసనసభలకు వెళ్ల గూడదనుతీర్మానము
నామోదించుట

ఈనెల 14 వ తేదీకార్తి పూసాలో గొప్పసభ జరిగె
నమున పాటసాలనుండి వచ్చిన మూర్ఖీశత్యాశానాయకుడు
ఎన్ పుంజుపీ గారి అధ్యక్షతక్రింద గొప్పసభ జరిగినది. ప్రజలు
విస్తారముగా వచ్చిరి. జేప్ర, డామే, గలూ దస్తగిరు, మునీ
కుటుబుద్దీన్, యాదవుగారు వున్నవనిచిరి. నిర్వాణవిధానమునే
కొనసాగింపవలెను. కాసుసభలకు వెళ్లగూడదు. దీనికి ప్రజ
సంగీరించినవో తక్కినసార్థకులగురాద సాధించుకొనుటకు
దీనిని ప్రభుత్వముగా తెచ్చివెట్టిరి. దీనివలన అసహ
యోధ్యుడు మంత్రియిని అధ్యక్షుడు నుడివెను. కాసుసభలకు
వెళ్లకూడదు. ప్రభుత్వవ్యయస్థానములను విద్యాకాలన
కాసుసభలను బహిష్కరింపవలెనను తీర్మానమును దేవుగా
గవహించిచిరి. డామే గారు రనువదించిరి.

నేనును అధ్యక్షుడగు పరజిగారును లోకమాన్యుని అనుచరు
లము. లోకమాన్యుని త్యాగమును కష్టపహిష్కరింప అనుమానీ
యని నేనించి బడినవారము. వివదానికని కానిదానికని లోక
మాన్యుని ప్రవిత్రతాము నగ్గడించి కష్టకాస్యాసాధనకు ప్రయ
త్నించుచున్న వారు మావలె లోకమాన్యుని నేనించి నుండనే
లేదు అనిడామే గారు నడిచిరి. అపకూమవారికి సభలకువని
తెలియదు గాన వారు రాజాలక పోయిరిని
సభలో నొకరును దీనిచిరి. ఈసభ జరుగునను వా
ర్తను ప్రకటింపగలదు కేసరిపత్రికకు పంపితిమి. వారు కొన్ని
కారణములచే దానిని ప్రకటించినాక కారని అధ్యక్షుడు తెలి
వెను. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు కాసుసభలకు వెళ్ల
వలెననిగదా యిదిహూర్ మెద్యును నాయకుని గౌరవమును
బట్టి కాసుసభలకు వెళ్లకూడదని గులాం దస్తగిరిగారు నడిచిరి.
ఆ తీర్మానమునకు 25 గురు మాత్రము క్రతిపాలముగా నుం
డిరి. తీర్మానము ఆమోదింప బడెను.

భారతహరిదాసుల మహాసభ

(హరి కథలు చెప్పు వారు)

గయలో జరుగును

భరణిఖండమున హరికథలను చెప్పవట్టి హరిదాసులు,
భాగవతారులు, కీర్తనకులు మున్నగువారిసభగూడ నీ సంద
త్సనము కార్యక్రమతోపాటు గయలో జరిపబడును. ఈ సభకు
పండిత మదనమోహనమాలవ్యాసా రధ్యక్షతన వహించుటను
గూర్చియు ఈ సభకుగూడ కార్యక్రమాలలోనే జరుపుట
కును ఈసభ ప్రతినిధుల కంట భోజనవాస సదుపాయములు
చేయుటకును ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఈ సభ ప్రతినిధుల
రుగుము తలకు 10 రూపాయలు- బలకును భోజనమునకును
ప్రత్యేకముగా సొమ్ము నీయవలసియుండును. ఆ వివరములు త్వ
రలో ప్రకటింపబడును. దీనినిగూర్చి వ్రాయగలవారు కార్య
దర్శకు లెట్లు వ్రాయవలెను "కీర్తికేశరి జయరామాచార్యులు
గారు, ఎన్. వెట్టురుగారు బి. పి. బి. ఎల్ అఖిలభారత కీర్తన
మహాసభ కార్యదర్శులు, తుంకూరు, మైసూరు సంస్థానము.

మొర్రమైన ఆత్మహత్యలు

కడచిన పక్షము దినములలో సింధుదేశమున హైదరా
బాదు కరాచీపురములో వివాహితులకు గురు బాతలు నిప్పుం
టించుకొని ఆత్మహత్య గావించుకొనిరి.

సంస్థానాధీశుల సభ

డిబ్రిలో 1928 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 5 మొదలు 10
తేదీవరకు వైస్రాయిగారు సంస్థానాధీశులసభ జరిపించు రని
అధికారము ప్రకటించిరి.

వామ పితూరినాయకుని పట్టుకొనుటకును మిగిలిన విషయములం
దను వారి క్రయన్నయమీద వారున్నారు.

కాలమానము

పంటలు బాగుగా లేవు. అతిగట్టి య వాచ్చు ప్పి
దోవములకే పంటలు పాడగుచున్నవి. చెఱువులమీద గొతుల
నిండ నీళ్లున్నవి. తొన్నెలను గంటెలును పండవచ్చును.

1922 ఎనిమిదవ చట్టము

గుంటూరుజిల్లా కంత్తును వర్తింపజేయుట

1922 ఎనిమిదవచట్టము 2 వ క్షేత్రమున లిగిన అధి
కారముచే ఆచట్టమును గుంటూరుజిల్లా కంత్తును చెప్పపురి
గవర్నరుసంఘమువారు వర్తింపజేసి రని నవంబరు 8 వ తేదీని
ప్రకటింపబడిన దని నవంబరు 14 వ తేదీ గజెటులో ప్రకటింప
బడెను.

సింధురాష్ట్రమున నిర్బంధవిధానము

సైదరాబాదులో అరెస్టులు

చాలమంది మార్క్సిస్టులు 108 క్రింద అరెస్టుచేసి విచారణ
చేసిరి. బిలాఫతు సంఘ సభ్యుడు మార్క్స్ మొహరమాలి చిస్తి
గారిపై మూడవసారి చురల కేసుచేసిరి. ఈసారిగూడ ఆయన
ధరావతు కట్ట ననుటచే ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష వేయ
బడెను. అరెస్టుచేయ అను దేశభాషాదిపత్రికలో రాజుదోహ
కర మగు వ్యాసమును ప్రకటించెనని సంపాదకుడు దీను మహ
మదుగారిని అరెస్టుచేసి చెరసాలలో నుంచిరి.

శ్రీయుత దేశపాండిగారు

శాసనసభలకు వెళ్ల గూడదనుట

భారత కార్యక్రమ కార్యసంఘసభ్యుడగు జి. బి. దేశ
పాండిగారు కాసుసభలకు వెళ్లకూడదని బెల్లమునుండి వ్రాసిరి.
కాసుసభలకు వెళ్లి శాసనసభలను మన మెన్నటికిని రూపుమాప
జాలము. స్వాస్థ్యత్యాగిడీని దీనితో పూర్తిగా తొలగిపోవును.
పాటకజనలకు శిర్వముమట్లు నిధిశోత్సాహము కలదు. ఏమి
యెను తగ్గలేదు. చెరసాలనుండి తప్పుచున్న వారు కూడ సంపూ
ర్ణశోత్సాహముతోనే యున్నారు. కాసుసభలకు వెళ్లుటవలన
చాల అసంతోషములు కలుగును. వారునుటకు చురల బాగుగా
నాలోచించి దీనిని రద్దుపరచి దేశములను సరియగురీతిని నడిపింప
దగునని దేశపాండిగారు వ్రాసిరి.

బర్తా శాసనసభ

కడపటి సమావేశము

రెండునాడు, నవంబరు 14:— బర్తా శాసనసభ కడపటి
సమావేశము నేడు జరిగెను. బర్తా శాసనసభ కాసుస
దింప బడెను. అనేకమంది అధికార సభ్యులు సర్ రెజిస్ట్రారు
క్రాడక్ గారి నిధినించియు ప్రసంగించిరి. తిరువార్త రెస్టె నెంటు
గొన్నవగారు కొన్ని కార్యక్రమంధరత్వమునకు ప్రకరించుచు
నుతన కాసుసభకూడ నిట్లే నిలుకడగ పనిజరపవలెనని యాప
న్యసిందిరి.

ప్రభుత్వమువారి ఆనుపశ్రుల పరిపాలనము గూర్చిన
తీర్మానమునకు గవర్నరునుజ్జ నొసగకుండుట

మధ్య పంగణాల గవర్నరుగారు గతరాష్ట్రము ప్రభుత్వము
వారి ఆనుపశ్రుల పరిపాలనమును చర్చించుటకు ప్రభుత్వవైద్యో
ద్యోగులు ప్రదర్శించిన భావమును విచారింపవలె నను తీర్మాన
మును ప్రవేశ పెట్టుటకు గవర్నరు అనుజ్ఞనియలేనని, హితవాద
పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

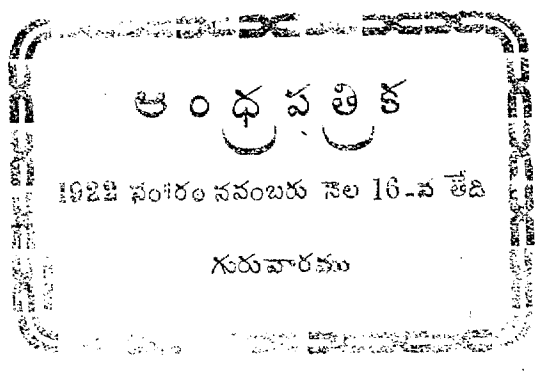
మానవప్రపంచము

రంగూత్ డెయిలీన్యూస్ పునర్ముద్రణలో ఈ. పి. పిల్ల
యను వర్తకులు ఇర్ సేను మునిసిపల్ కమిటీ అధ్యక్షులును
కాసుసభభాగ్యధ్యులును నగు పి. డి. పటేలుగారిని గూర్చి యద
మాకరమకు లేఖను ప్రకటించినందులకై సదరు పటేలుగారు
మానవప్రపంచకై వ్యాఖ్యము వెచ్చిరి. ప్రతివాడు లింగపురును
వేయిరూపాయల జరిమానాయను, జరి మా నా యాయనివో
6 నెలల విడితైదును విధింపబడెను. జరిమానా కనూలైనవో
అందులో 1500 రూపానికి నష్టపరిహారముగ నిచ్చుట కాజ్ఞ
యొసగబడెను.

పి. బి. సి. వి. రైల్వేకంపెనీవారు రేల్లు

నెక్కువ జేయ నొచుట

వైకంపెనీవారు బొంబయిప్రక్కనున్న పల్లెటూరు రైలు
చాక్లి రైల్వేను జేతునెంచుటచే ఆజేతకసభలు నిర్వహించు జరు
పబడుచున్నవి. పల్లెటూరువయము బొంబయి అభివృద్ధి విధానము
నకు సంబంధించిన దగుటచే రైల్వేకంపెనీవారు రేల్లు నెక్కువ
జేయుటకు వీలులేదనియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రేల్లు
ఎక్కువజేయుట కంగీరించుట అవ్యయమనియు వాదించి
బడెను.

పార్లమెంటరీ కార్యపద్ధతి

పార్లమెంటులో నవలంబించెడి కార్యపద్ధతులను చూచిరమ్మని, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు డి. బి. స్వామికన్నప్పిగారిని ఇంగ్లండున కంపియుండిరి. ఇందు కయిన న్యాయమునకు ప్రతిఫలముగ, పిల్లగారొక ఉపన్యాస మొసగిరి. ఈయుపన్యాసము వలన మదరాసు శాసనసభ కేంద్రమునకు లాభము గలుగునో చెప్పజాలము. పార్లమెంటరీ కార్యపద్ధతిని దేశ మవలంబించవలసినయవసర మిప్పుడు గనుపడదు. హిందూదేశమున పార్లమెంటుసభ గాని దానిని బోలిన మరెయ్యకసభ గాని స్థాపితము గాలేదు. స్వపరిపాలనము స్థాపించబడినగాని, ఈసభతో నవసరముండదు. ప్రస్తుత సమయమునందు పనిచేసెడి శాసనసభలను, కొంచెము హెచ్చుతగ్గుగ డిబేటింగుక్లబ్బులని పిలువవచ్చును. ఈసభలో జరిగెడి వాదప్రతివాదములకు గాని, కావించబడెడి తీర్మానములకుగాని, విలువ లేదు. ఇంగ్లండునందు వలె మంత్రులు మొదలగు నార్యులు లీ దేశమున నేర్పడి యున్నను, రెండుదేశముల పరిస్థితులకును భేదమెద్దియో గ్రహించవచ్చును. మంత్రుల ననుకరించినటులవలెనే, శాసనసభలలో పార్లమెంటరీ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టిన పెట్టవచ్చును. కాని లాభమేమి? పార్లమెంటుసభ అంగ దేశమున పరిపాలనము సలుపుచున్నది. శాసనసభలకుల సలుపుచున్నవా? ఘోరిజూచి నక్క వాతబెట్టుకొనినటుల పార్లమెంటరీ లేదంగము నిక్కడగూడ కొంతవరకు ప్రవేశపెట్టినంతమాత్రమున, శాసనసభ పార్లమెంటుసభ యగునా? ఏప్రతిష్ఠాపనకయినను కార్యపద్ధతులాయా-పరిస్థితుల ననుసరించి ఏర్పడుచుండును. పరాధీనదేశమున, నామమాత్రము లగు శాసనసభలలో పార్లమెంటరీ పద్ధతులు పెరుగజాలవు. ఒకవేళ వానిని ప్రవేశపెట్టినను, అవిక్రమాభివృద్ధి గాంచజాలవు. మీడుమిక్కిలి, హానికరముగ గూడ పరిణమించవచ్చును. ఇప్పుడు గావలసినవి, పార్లమెంటరీ రూపములు గావు. ఇంగ్లండులో పార్లమెంటుసభ తల్లిపాన మాక్రమించుచున్నవో, శాసనసభలుగూడ అట్టి స్థానము నాక్రమింపవలయును. స్వామికన్నప్పిగారి అంగ దేశపయనము వలన, వారిక న్యాయముగ లాభము గలిగియుండవచ్చును గాని, మదరాసు శాసనసభ కెట్టి లాభమును గలుగనేరదు. కాని, స్వపరిపాలనాధికార రహితములై ఆర్భాటములతో ప్రొద్దుబుచ్చెడి శాసనసభలకు ఇట్టి యార్భాటము సరిపోవుచున్నది.

స్వామికన్నప్పిగారు చెలిపిన విషయములను గ్రహించదలచినయెడల, పార్లమెంటరీ కార్యపద్ధతిని గురించిన పూర్తమును చదివిన చాలును. మీరు చెలిపిన విషయములను కొన్నింటిని గమనింతును. పార్లమెంటుసభలో కార్యకుల ప్రతినిధులును, గమని. పనివాండ్ల ప్రతినిధులును మిగుల సహాయకముగ ను నమ్మకము గలుగుటలను ప్రసంగించెదరట. కాని వివరముకు బడి పార్లమెంటుసభలో గమనించకున్నది. ఇందునుబట్టి హేతువాదము పార్లమెంటు సభ్యుల

నంతగ ప్రేరేపించదనియు, కేవలము పక్షసంరంభములోబడి సభ్యులీటులాడుచుండురనియు కనుగొనవచ్చును. ఇట్టి పార్లమెంటుసభకు హైందవసమస్య గూర్చి ఎంత నచ్చజెప్పినను చెవిటివానిముందర శంఖాదినటులు యుండదా? పార్లమెంటుసభ పూర్వము సుప్రసిద్ధవక్తలకు నిలయమై యుండెను. అట్టి వ్యక్తులవ్యవహారము గమనింపదని పిల్లగారు చెలిపిరి. పార్లమెంటుసభలో తీర్మానము లుత్తరగ చచ్చుకు రావట. స్వతంత్రదేశమునందు కేవల తీర్మానముల చచ్చుతో ప్రొద్దుబుచ్చుటకు వీలుండదు. పార్లమెంటరీ రిపోర్టులు మరునాడుదయమునకే వెలువడునట. మదరాసు శాసనసభవారి రిపోర్టును గూడ త్వరితముగ బ్రచురించుట కిప్పుడారంభించిరి. సభాధ్యక్షుల వహించిన సర్. పి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు తమ యనుభవములను గూడ చెలుపుచు, సంస్కరణముల గూర్చి ఇంచుక ముచ్చటించిరి. అంగ దేశమునుండి వీరికి వలనే తిరిగివచ్చియుండుటచే, అంగ దేశాధికారుల యభిప్రాయములు వీరికి చెలియు నని తలంపవచ్చును. ఇప్పటి సంస్కరణములను వియోగించుట అత్యవసర మని తెలుపుచు, క్రొత్తప్రభుత్వ విధానమును కోరునపుడు, వెనుకటి సంస్కరణములు గమ్యస్థానము జేర్చజాలవని చెప్పినకల, ప్రస్తుత సంస్కరణములను ప్రజల తలెత్తవరకు జయప్రదముగ కొనసాగించి రిని, అంగ దేశ మడుగు నని రాజగోపాలాచార్యులువారు చెప్పిరి. ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమును మీరు సమర్థించుట వింతగాదు రాజగోపాలాచార్యులవారి ప్రసంగముబట్టి గడుపుదినమువరకును సంస్కరణములు మార్పు జెందవనియు, అప్పుడయినను ప్రజలసామర్థ్యమును పార్లమెంటుసభ పరీక్షించి నిర్ణయించుననియు, గ్రహింపవగును.

రాజగోపాలాచార్యులుగా రెటులదలచినను, ఇట్టిపరీక్షలకు హిందూదేశము సమర్థింపదనుట నిశ్చయము. హైందవస్వపరిపాలనముకొరకు పార్లమెంటుసభవారి యనుగ్రహమునకై వేచియుండి లాభములేదని తెల్లడియగుచున్నది. పార్లమెంటుసభలో సభ్యుల ఉపన్యాసములకు కాలనియమము లేదట. హిందూదేశమునమాత్రము అట్టినియమము అవసరమని రాజగోపాలాచార్యులుగారు చెలిపిరి. బడ్జెట్టువిషయమున, ఇక్కడివలె పార్లమెంటుసభలో తీర్మానములుండవలె. ఇం దాశ్చర్యములేక. బడ్జెట్టు నేర్పరుచునపుడే, ప్రజాభిప్రాయము గమనింపబడును. ఇక్కడ అట్టియవసరములేదు. బడ్జెట్టు ఏమాత్రముల ననుసరించి ఏర్పడునో, ప్రజలకు తెలియదు. అధికారులు తమకు దోచినంతవ్యయమును ఏర్పాటు జేతురు. పిమ్మట సబ్సిడీమెంటరీ గ్రాంటులను మరల నడుగుచుండురు. పార్లమెంటుసభలో ప్రయోజనరహితము లగు తీర్మానముల కవకాశము లేకుండుటయు వింత గాదు. అక్కడి స్వాతంత్ర్యము వేరు. ఇక్కడిస్థితి వేరు. ఆపద్ధతుల నిక్కడ ప్రవేశపెట్ట నక్కరలేదు. స్వాతంత్ర్యము లభించినపిమ్మట, పద్ధతులు వానియంతట యవియే పెరుగును. పార్లమెంటరీ కార్యపద్ధతులను, స్వామికన్నప్పిగారును, రాజగోపాలాచార్యులుగారును విశేషముగ బాగాడినను, వానిని కొంతవడి గమనించి స. డి. బి. కేశవప్పిగారు అందలిలోపములను జూపి, చటమును పూర్తిచేసిరి. ఒకసభ్యునికొకరెటుల దూషింతురో, పరుషాత్తుల నెటుల బలుకుదురో, పిల్లగారువర్ణించి, పార్లమెంటుసభ స్వర్ణధామ మను పొరబాటును తొలగించిరి. పార్లమెంటరీ పద్ధతులను కనుగొననెంచెడివారికి స్పీకరుగారు సౌకర్యములను కలిగించెదరట. తాము ఇంగ్లండునకు బోయిన పిమ్మట, శాసనసభ్యులకు పార్లమెంటుసభను

వీక్షించి అందలిపద్ధతులను గ్రహించుటకు ఏర్పాటు జేతు మని, విల్లింగ్డుడను ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానము జేసిరి. కాని, పార్లమెంటరీపద్ధతులను గ్రహించుటకు జేసెడిశ్రమవలన ప్రయోజనముండజాలదు. ఇందుకొరకు వినియోగించెడిశక్తిని సత్వరస్వరాజ్య సంపాదనకు వినియోగించుట, శాసనసభ్యులకు మిగుల లాభకరము. కాని, వారిందుకు బూనుకొందురా?

హిందూ దేశపుమాండేటు

హిందూ దేశమునకు స్వాతంత్ర్య మొసగుటకు పూర్వము వైపై యలంకారము లేని జేసినను లాభము లేదని విదితమయ్యెను. నానా రాష్ట్రసంఘమునందు హిందూదేశము సభ్యురాలయ్యెను. వాషింగ్టను సమావేశమున సభ్యురగాంచెను. ఇంపీరియల్ సమావేశములందు ప్రవేశము గలిగెను. కాని, హిందూదేశస్థితి వెనుకటికన్న బాగుపడెనా? లేదని, చెప్పవసరము లేదు. అధినివేశ రాజ్యములలో హిందూదేశమును బానిసగ జూచుచున్నారు. పరిస్థితులిటులుండ, బ్రిటిషు గ్వయానాకు భారతీయులు వలసబోవచ్చుననియు, హిందూదేశమునకు గ్వయానపై మాండేటు అధికారము నిచ్చిన బాగుండుననియు, సర్. ఫ్రెడ్రిక్ లూగార్డుగారు సూచించిరి. ఇంతవరకు భారతీయులు వెడలిన భాగములన్నిటిలోను వారిని తెల్లవారు కడునిచముగ జూచుచుండ, ఇంకను క్రొత్తప్రదేశములకు బోయి అనమాన పడవలయునా? ఏదేశము నయినను బాగుచేసి, సారవంతము గావించుటకు భారతీయు డవసరము. పిమ్మట, నతనిని ఆదేశమునుండి గెంటివైచి, భారతీయులు చెమ్మట యొప్పుటచే గలిగిన ఫలమును తెల్లవారనుభవింపవలయును. ఇంతవరకును జరుగుచున్ననడక యిది. హిందూదేశము ఇట్టిదాస్యము నింకను నరింపబోదు. మాండేటు ఆశ, హిందూదేశమును తల్లిబుట్టలజేయజాలదు. తనకు స్వేచ్ఛ గలిగిన చాలును. ఇతరులకు తాను స్వపరిపాలనమును నేర్పెదననిగాని వారి బరువును తాను నహించెదననిగాని, ఇండియా జెప్పుటలేదు. ఇండియాకు, పరాదేశాక్రమణవాంఛ లేదు. జన్మభూమిలో తాను తల ఎత్తుకొని దిరిగిన చాలును. మాండేటు లింతవరకును, ఇతరజాతుల పరాధీనతను వృద్ధిజేయుటకు తోడ్పడుచున్నది. ఇట్టి కార్యము నందు హిందూదేశము పాల్గొనజాలదు. తాను స్వేచ్ఛగోరుచు, పరులను పీడించుటకు హిందూదేశ మంగీకరింపదు. ఇంతకన్నను, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడుటకు, లూగార్డుగారు సాదర దేశీయులను హెచ్చరించుట శ్రేయస్కరముగ నుండును.

కలకలము

నిన్నటిదినము శాసనసభలో మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపుబిల్లుపై చర్చజరుగుచున్నపుడు, కొంచెము కలకలముదయించెను. ఇరువదియైదు వేలరూపాయలకుతక్కువలేకుండ, ఏసంఘమువారు విశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళ మొసంగెదరో, అట్టివారికి సినేటుకు సభ్యుని నామినేటు చేయుట కధికార ముండునను నిబంధన, బిల్లులో గలను. డాక్టరు రామారావుగా రిందునుగూర్చి ముచ్చటించుచు, కొందరు బిరుదులను కొనుచున్న సంగతి తమకు చెలియవనియు, వైనిబంధన గూడ ఈ తీరుననే ఉన్నదనియు, బలికిరి. అందుమీదట కలకల ముదయించెను. రావుసాహెబుబిరుదమును సంపాదించుటకు డాక్టరు రామారావుగా రెంతడబ్బిచ్చిరని, తిశికాచెలంచెట్టిగా రడిగిరి. ఆ బిరుదము తమకు లక్ష్యము

శ్రీమదాన, తాము డబ్బీయలేదని, రామారావు గారు బతులు జెప్పిరి. రామారావుగారు దెలిపి విషయమునకు నిదర్శనముల నీయడని, మంత్రులు మువ్వను గోరిరి. ఇట్టి సంగతుల దెలుపుట, పిరికి తన మని, గా. పాత్రోగా రధిక్షేపించిరి. శాసన సభ్యులెవరును బిరుదుమును కొనినటుల రామారావుగారు దెలిపియుండలేదనియు. ఇంగ్లండులో ఇట్టి యారోపణలను బహిరంగముగ జేయుచుండు రనియు, వానిని నిరోధింపరనియు, దీనిని పాటింపక బిల్లునుగూర్చి చర్చజరిగింపవలయు ననియు, అధ్యక్షులు మందలింపిరి. బిరుదలవిక్రయముగూర్చి ఇంగ్లండులో వివాదము చెలరేగుచుండెను. రామారావు గారు ఇక్కడ కూడ ఇట్టిలోపము కలదని నుడివీరి. ఇంగ్లీషు యథార్థము సహకారవాదాలకు గాని తెలియదు. పార్లమెంటరీ కార్యపద్ధతి నవలంబింప వలయునను కుతూహల ముదయించిన ఈ సమయమున, కేశవశిల్ప గారు వర్ణించిన పార్లమెంటరీ సరస సల్లాపములు మదరాసు శాసనసభలో నిన్నటిదిన మారంభమయ్యెనని కనఁగొనవచ్చును.

మదరాసు శాసనసభామలు

మదరాసు శాసనసభామలు పరిపాలనము మిగుల అసంతృప్తి కరముగ నున్నటుల అన్నివైపులనుండియు వార్తలు వినవచ్చుచున్నవి. శాసనసభామలకు గతవత్సరపు వ్యయమునకన్నను ఈ వత్సరపుచిత్తు బడ్జెట్టులో 9 లక్షల రూపాయల నధికముగ గోరియుండిరి. శాసనసభ్యులీవ్యయమును తగ్గింపవలెనని తీర్మానముల ప్రతిపాదించి, ఎటులెటులో రెండులక్షలను తగ్గించిరి. కాని లాభ మేమి? గా. నావేగారు నిన్నటిదినము జయిలుల వ్యయముక్రింద 4,22,000 రూపాయల సస్తి మెంటరీగ్రాంటును కోరెను. సస్తి మెంటరీగ్రాంటుల నడుగుటవలన, బడ్జెట్టులో జేసిన తగ్గుదలయొక్క విలువ దొలగిపోవుటయేగాక, బడ్జెట్టుకన్నను ఎక్కుడు వ్యయము జరుగుటకు మార్గ మేర్పడుచున్నది. జయిలు పరిపాలనముగూర్చి ప్రభుత్వము వారియభిప్రాయము దెలిసికొను నిమిత్తమునూరు రూపాయలతగ్గింపవలయునని, విశ్వనాథదాసుగారు కోరిరి. జయిలుపరిపాలన మేమాత్రము సంతృప్తి కరముగ లేదని వీరుపలికిరి. జయిలుపరిపాలనము గూర్చి వలుపురు పలుసూచనల గావించిరి. తుదకు విశ్వనాథదాసుగారు తమతీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి. నాలులక్షలపై మొత్తము శాసనసభ వారిచే నంగీకరింపబడెను. ఇటులనే మరికొన్ని గ్రాంటులకు శాసనసభ్యు లంగీకరించిరి. బడ్జెట్టు ఏర్పాటు లయినను విశేష కాలము నిలువక, ఇంకను నెక్కుడు వ్యయమునకు చోటిచ్చుచున్నవి.

దురభిప్రాయములు

తురుష్కులపై హైందవ మహమ్మదీయులు చూపెడియభిమానము బూటక మని, సర్. వెలంటియను ఛిరాలుగారి బోలు విమర్శకులు దెలిపెదరు. సుల్తానును పద ధ్రువుని జేయుట నాథారముగ నైకొని, వీరు మహమ్మదీయులను హేళనజేయుటకు ప్రారంభించిరి. కాని, సర్. థియోడోరు మారిసనుగారు లండను ట్రైబ్యునల్ కౌన్సిల్ లేఖను ప్రాయము, ఇంగ్లీషు ప్రజలుగాని, ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వముగాని ఛిరాలుగారి యభిప్రాయము నంగీకరింప రని, స్పష్టపరచిరి. అంగోరా ప్రభుత్వచర్యవలన, తురుష్కుల పట్ల హైందవమహమ్మదీయులసానుభూతి ఎంతమాత్రము తొలగదని, వీరు దెలిపిరి. అసత్యము కొంతకాలము పనికివచ్చును గాని ఎల్ల కాలమును అక్కరకురాదు. బ్రిటిషు ఇంపీరియలిస్టు లికనయినను, తురుష్కు సమస్యతో దాగురుమూత లాడకుండుటమేలు.

దేశాభిప్రాయము

దేశాభిప్రాయము, శాసనసభా ప్రవేశము పనికి రాదని గట్టిగ వెల్లడిజేయుచున్నది. కలకత్తాలోనే గాక, పూనానగరమునందు పరాజిప్తెగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినసభలోగూడ త్రివిధబహిష్కారమును కొనసాగింపవలయు ననియు, నిర్మాణకార్యక్రమమును దీక్షతో కొనసాగించి నైహూగారికి ప్రజలు జవాబు చెప్పవలయు ననియు, తీర్మానింప బడెను. ఇంతవరకును రాష్ట్రమువెంబడిరాష్ట్రము శాసనసభా ప్రవేశము పనికిరాదని తీర్మానించెను. దేశపాండిగారు తమయభిప్రాయమును దెలుపుచు, శాసనసభా ప్రవేశ మేలపనికిరాదో అందుకు హేతువులను గనుబటచిరి. శాసనసభామోహమువలన నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగనేరదనియు, శాసన సభలను బ్రద్దలుగొట్టుట అసంభవమనియు, నిర్బంధముల నిడి ఆపజాలదనియు వీరు సూచించిరి. శాసన సభా ప్రవేశమును, కాంగ్రెసుసభ తప్పక నిరాకరించు నని విశ్వసింపవచ్చును.

ఓడ్డయరు ప్రతిపాపనము

భారతీయ సైనికుల యువయోగార్థమై, పంజాబునగర్నుగూర్చి ఓడ్డయరు ప్రతిపాపనమును తెరచిరి. సంగ్రామసమయమున ఓడ్డయరుగారు చేసిన సేవను గవర్నరుగారు ప్రశంసించుచు, తమవాదమున కాధారముగ సర్. వెలంటియను ఛిరాలుగారి పొగడ్త నాధారముగ దీసికొనిరి. యుద్ధసమయమునందు ఓడ్డయరుగారు రవలంబించిన పద్ధతులు జగద్విదితములే. పంజాబునందు ఇప్పటికిని రాజుచున్న ప్రబలమగు నశాంతికి, ఓడ్డయరుగారి తీవ్ర నిరంకుశచర్యలే కారణము లని చెప్పవచ్చును. ఇట్టివారి పేర మందిరము గట్టించుటయు, గవర్నరుగారు వారిచర్యలను పొగడుటయు, వింత గాదు. ఏలనన పంజాబు అధికారుల కింతవరకును ఓడ్డయరుగారే ముఖ్య గురువులు. వారియడుగుజాడలనే వీరునుద్రొక్కుచు, అత్యంతసంతోషము గలుగజేయుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశము: కాంగ్రెసుసభ

కాంగ్రెసుసభ ఆంధ్రదేశమునం దిదివరకు జరిగియుండలేదు. పలుమార్లీ సభను ఆంధ్రదేశమున కాహ్వానించుటకు బూనినను, విఘ్నములు గలుగుచుండెను. ఈమారు మరల సీసభను ఆహ్వానించుటకు, బందరులో జరిగిన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభయందు నిశ్చయింపబడెను. ఈ తీర్మానమును గౌరవించి, కాంగ్రెసుసభవారు ఆంధ్రుల యాహ్వానము నంగీకరించెద రని తలచెదము. కాంగ్రెసు సందేశములను నిర్వహించువట్ల ఆంధ్రులితరులకు తీసిపోవుటలేదు. కాంగ్రెసుసభను ఆంధ్రులు జయపదముగ జరుపగలరనుటకు సందియములేదు. స్వరాజ్యసిద్ధి త్వరలోగలుగుటకు, భారతీయుల ప్రబలప్రయత్నములు తోడ్పడు ననియు, సంతోషసమయమునందు కాంగ్రెసుసభను జరిపెడి భాగ్యము ఆంధ్రదేశమునకు లభించుగాక యనియు గోరెదము.

సాంఘికవిద్యేషము

రాక్ ఫెల్లరు విద్యార్థి వేతనములును దాసువారికి రాకుండుటకు సాంఘిక ద్వేషమే కారణమనియు, మదరాసు ప్రభుత్వమువారు లిగినవారిపేరును పైకి పంపలేదనియు, మద్రాసు మెయిలుపత్రికకు రూఫి వర్తమానము దెలిసెను. ప్రభుత్వోద్యోగముల విషయములలో, సామ్యము తొలగిపోయి ఎల్ల మే ప్రభాసనియమ మగుచున్నదనియు, ఇదియే స్వదాయక మగుచుండ విదేశములవారిచ్చెడివిద్యార్థి

వేతనముల విషయమున సై తిము సాంఘిక ప్రశ్నను దెచ్చిపెట్టుట కాధారమెద్దియు లేదనియు, మెయిలు పత్రిక వగచుచున్నది. ఒక సందర్భమున చీలిక గలిగిన, ఇతరసందర్భములందు గూడ చీలిక గలుగుట వింత గాదు.

పని లేనివారు

ఆంగ్లదేశమునందు పరిశ్రమలు విశేషాభివృద్ధి గాంచినవి. ఎక్కడ జూచినను ఫ్యాక్టరీలును, యంత్రములేగడ. అట్టి దేశములో సై తిము 6 వ నవంబరు తేది నాటికి పనిపాలులు లేనివారి సంఖ్య 13,67,000 అయ్యెను. అంతకు పూర్వము వారము నందుకన్న వీరిసంఖ్య ముప్పదివేలకు పెరిగెను. ఫ్యాక్టరీలవలన హిందూదేశమొత్తము చేకూరునని తలచెడివారు, పాశ్చాత్యదేశములందలి దుస్థితినించుక పడికించి, అక్కడిచెడుగుల నిక్కడ ప్రవేశపెట్టుకుందురుగాక. పనిపాలులు లేనివారిసంఖ్యను వృద్ధిజేయ కుందురుగాక.

ఎవ్వరు పాపాగారు

ఎవ్వరు పాపాగారు బ్రతికియున్నారనియు, బావివిక్కులతో సమాధానపడుచున్నారనియు, పయ్యెనరు పత్రికకు ఇటీవలతంతివార్త చేరెను. వీరు చనిపోయిరని కొన్ని మార్లును, జీవించియున్నటుల మరికొన్ని మార్లును వార్తలు ప్రకటింపబడెను. కడపటివార్త వీరిమరణమును రూఢిజేసెను. మరల నీ వార్త యబద్ధ మని ఇప్పుడు వెలువడినది. ఇక ముం దేమివార్త వచ్చునో చూడవలయును.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ

తాత్కాలిక కార్యసంఘ సమావేశము

ఈనెల 17 వ తేది శుక్రవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు చెన్నపురి ఆంధ్రసభాభివేదన (15 ఫ్రాన్సిస్ జో సెపు స్ట్రీటు ఎస్టేట్ మదరాసు) కార్యసంఘసభ జరుగును కాన తాత్కాలిక కార్యసంఘసభ్యు లందఱును ముఖ్యముగా రాగోరెదమని కార్యదర్శులు ప్రకటించిరి.

గాంధీమహాత్ముని శిక్షాదినము

చెన్నపురి దేశీయసమాజము

ఈనెల 18 వ తేది శనివారమునాడు ఉదయము 4 గంటలకు లింగిపెట్టికిలో నున్న చెన్నపురి దేశీయసమాజభవనము నందు (817 వ గృహము) గాంధీ శిక్షాదిన ఉత్సవము జరుపబడును. కొందరు ప్రముఖు లుపన్యసించెదరు. పండితి శివరాం గారు మున్నగువారు ఆంధ్రప్రదేశ్ హిందీభాషలలో బాలీయ గీతములను పాడెదరు. సభ్యులు సమీక్షించుముగను మిత్రులతోను ముఖ్యముగా రాగోరెద మని క్యూటాపకుడు ప్రకటించెను.

అంగోరా నిధి

మాలానా అబుల్ బాసీగారు

అరీఘరు, నవంబరు 11:- ఇప్పటికే కనూలైన 16 లక్షల రూపాయలు అంగోరాకు పంపుటకు అంగోరా భిలాపకుఁ ధులక్ నమూలు చేయట శాకు సమ తమలేదు. అని మాలానా అబుల్ బాసీగారు తెలిపినట్లు అరీఘరు గెజెట్ ప్రచురించుచున్నది.

వెల్లింగ్టన్ వార్తలు

సైనికవిద్య యోగ్యతాపత్రము

వెల్లింగ్టన్, నవంబరు 15:- మిలిటరీ యార్డులందు యాక్రింది విషయములు తెలుపబడినవి. నిమిష లేక ఇతర విద్యా యోగ్యతా పత్రము ల, సైనిక యోగ్యతా పత్రములకు బదులుగా నొసంగుటకు సంగ్రహమునూ చాల కాలమునుండి చూలొచ్చుచు చుండి. వేరియెత్తము ఎక్కువవని బడయునిమిత్తము, సైనిక యోగ్యతాపత్రము లింకమీద నొసంగబడవు. వెల్లింగ్టన్, ఇంకను యెక్కువ విద్యాపరీక్షలకు సమానమగు నీకలు విద్యా యోగ్యతాపత్రకలమాత్ర మొసంగబడు. ఇట్టి యోగ్యతాపత్ర యంత్రులు సైనిక యోగ్యతాపత్రకకు సమముగా పరిగణింపబడును.

సామీప్య ప్రాచ్య సమస్య

ఫ్రెంచి ఆంగ్లేయుల యొడంబడిక

ఫ్రెంచి ఆంగ్లేయుల యొడంబడిక

లండన్, నవంబరు 13:— ఫ్రాన్సు ప్రేమ ప్రేమను జరిపించిన నవంబరు అనాధారమైనది ప్రకటించబడినది. స్విట్జర్లాండ్ తురుష్కలు ఫ్రెంచి శక్తిగానునూ చావములేమట, చిన్నాసి నూయించు ఫ్రెంచివారి ఆస్తి కనర గొట్టించి పిరియో సరిహద్దుల మరల నిర్ణయంపరచునని అంగ్లా ప్రభుత్వంవారు కోరుకు, ఇస్కాని తురుష్కల ముద్రకల్ల ఫ్రెంచి బ్రిటిగు వారు మైత్రి స్పర్ధ మోదరికాడ తెలుపబడు చున్నది.

మిత్రమంతుల యొడంబడిక

పారిస్, నవంబరు 13:— పాయింట్ గారు కర్ణు ప్రభు వుగాని లానేయూ యుగూరి మరచుటగాని సంధ్యంబు టుట్ట నిర్ణయించిరియు, తురుష్కలలో నేమకలవై రావీ ముద్రకల్ల కోరకునో వారాడంబడి ముందరియు ప్రక టించబడినది.

నైతిక శాసన సెంచుకు ప్రకటించబడలేదు?

నైతిక శాసనము త్వితో నెంతులకు ప్రకటించబడలేదో తెలుపబడినది. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు నవంబరు 1వ తేదీ నీ నైతిక శాసనము ప్రకటించుటకు అంగ్లా ప్రభుత్వంకి కలిపించియుండిరి. అంతటి కి నీ తేదీనక అంగ్లా తేరినది. జనరల్ వారింగుటా, జనరల్ చార్లీ, జనరల్ మింట్లె గారు నైతిక శాసనమునకు ప్రతి కూలముగ నుండు కారణమునకే ఆది ప్రకటించబడలేదు. తురు ష్కలు ముద్రకల్ల ముద్రకల్ల ధిగ్వికలమయిండుటయు, తిరుష్క ప్రజలకుల మిత్రమంతుల నైతికలవై తురుష్కలు వాడినది టుట్టయు, చూచి ఫ్రెంచివారి కోర్కె యుండవలయు.

కర్ణు పాయింట్ గురలు శనివారము కూడుదురు

పారిస్, నవంబరు 14:— సమావేశమై లానేయూ కర్ణు పూర్వము మిత్రమంతులవారు మరల నిర్ణయించ వలయునా అను విషయము పరిష్కరిం ప బ డి న ది. పాయింట్ గారు కర్ణు ప్రభువుగాని సంధ్యించి, కర్ణియు టుట్ట ఆంగ్లేవించిరి. ఫ్రెంచి ప్రాచ్యములు మిత్రమంతులవారి కుండ బాలనయి ముద్రకల్ల మరల కర్ణికోరముగ తురుష్కల లానేయించి ఫ్రెంచివారు తన నైతికల వాడుటకునాడ నిర్ణ యించియుండి నియు పాయింట్ గారు తెలియజేసిరి. శనివార మునాడు పాయింట్ గారు కర్ణు ప్రభువులు సమావేశ మగుదురని యూహించబడుచున్నది.

తురుష్కలు ఫ్రెంచి రాయబారుల వెడలగొట్టిరి

కాన్స్టాంటినుపోలు, నవంబరు 13:— క్రైస్తవుల రక్షణాధ్యక్షుడు కర్ణివా, అడివాడల విమోచనంబడిన ఫ్రెంచి రాయబారులు తురుష్కలవై తిరుమడగా ఇచ్చితికి వచ్చిరి.

దీని నవసరించి కలివారము బ్రూసా ఫ్రెంచి కాన్సులు నుడ వెడలగొట్టబడిన.

ఇస్మియూపానాగారు ప్యారిసుకు ఆహ్వానింపబడుట

లానే, నవంబరు 14:— ప్యారిసుకు రావలయునని ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారి ఆహ్వానము ఇస్మియూ పానాగారికి అందజేసిరి. ప్యారిసులో నున్న తురుష్క ప్రతినిధి ఫరీకచేగారు లానేనుకు వచ్చిరి. ఆహ్వానం ఆహ్వానించి ఇస్మియూ పానాగారు ప్యారిసుకు పోవుటకు నిర్ణయించుకొనిరి.

కాన్స్టాంటినుపోలు వరిసితులు

కొద్ది కోరికలందు సుంతు తేమియు తెలియబడెను. పోలీసు గూర్చి ప్రశ్నలకు విన్నాములు చేయబడినవి తురు ష్కలు విశేషములతో కోర్కెలు కలుగజేసికొనుటలేదు. మిత్ర మంతుల పోలీసు డే నూలను ముట్టుకొనుటలేదు. అనంతరము తప్ప ఇతర సమయములందు దేశీయులను గూర్చి కోర్కెలు కలుగజేసికొనుట లేదు. అధిక ఫ్రెంచి పోలీసులకు తేడు ఇస్మియూ పానాగారు.

విశేషములందున్న కాన్స్టాంటినుపోలు ప్రభుత్వ ప్రతి నిధుల నందిరి అంగ్లా నేమనో ఎస్పెర్టోవారు భర్తవుజేసిరి.

లండన్ లో మిత్రము ముస్తఫా రెవనూగారు మిత్రము పరిశయించు నే యున్నాడు. కాన్స్టాంటినుపోలు కోర ము తురుష్కల కోరిక కార్యాలయము అంగ్లా వారా ప్రచారం సంధించువారి స్వాధీను తేయబడినది.

పరిశీతులు చులకనగ నుండుట

ప్రభుత్వము మాడుటచేతను ఎన్నిక తొందరల చేతను ఫ్రెంచి తురుష్కలు అనుకోన్నంత త్వరితముగ ప్రేమించుటను సభకు పోవుటకు వీలులేకపోయెను. ఈలోపుగ లండన్ నకు వచ్చి మిత్రమంతుల పాధానవిధానమును గూర్చి యోచించి పోల యుని కర్ణు గారు పాయింట్ గారు నడుగ వాట తీరిక లేదని పాయింట్ గారు తెలియజేసిరి. ప్యారిసులో గాని లానేయూలో గాని కలిసికొనవలె ననిరి. లానేయూలో నిర్వహించు స్వాతంత్ర్య ముగ సభలో కార్యక్రమములందు పాల్గొను అధికారము నెంత చూత్రము కోల్పోవుట కిచ్చుండదు. తురుష్కలను గూర్చి అందరకును సంబంధించు విధానమును జేసుకొన్న గాని లానేయూ సభకు కేటు ప్రేమ పోవుట నుడ జూనును. ఇంతవరకు చిక్కులు తొలగ లేదు.

కర్ణు ము లన్నియు తొలగుట

లండన్, నవంబరు 14:— ఉదయము 11-35— ఏదో అవకాశము జరగను వచ్చిన గాని మిత్రమంతుల చిక్కులు అన్ని యు తొలగినవి. వీరికి విశేషముగ ఫ్రెంచి ప్రాచ్యములు తేరి యే తెలియచున్నది. ఏదో ఒక ఒడంబడికను కొద్దికోణులలో జేసికొనెదను. కాన్స్టాంటినుపోలు నున్న మిత్రమంతుల నేను లానేయూలోను ముస్తఫా రెవనూకులై ఎక్కువక అభిప్రాయం కర్ణు మైత్రి తేమిటచే టుట్ట ఫ్రెంచివారు ప్రేమించునో అంగ్లేవించుటకు నిర్ణయించుటకు కారణ మని తెలియచున్నది.

బ్రిటిషు ఎన్నికలు

విశ్వవ్యాప్తములు

లండన్ లో కలవరము

లండన్, నవంబరు 14:— గగరమంతయు వెడలతమువలె ఎన్నిక కోణున చేయుటకు విశ్వవ్యాప్తములు జరుగుచున్న యవి.

ఎన్నికలలో ప్రభుత్వమువారికి ఎక్కువ ఓటులు వచ్చు నను విశ్వాసమును బోసెర్లాగారు తెలియజేసిరి.

లాయిడ్ బార్లి గారు మొత్తముమీద 41 యుపస్థాన ముల నిచ్చిరి. నియోజకవర్గమువారి కింతవరకు లాయిడ్ బార్లి గారు సుచారక కార్యక్రమ మంత బోర్లాస్ట్రు కార్యక్రమము ఎన్నడును తెలియజేయబడలే దని కార్యక్రమమువారు చున్నారు.

జర్మనీ మంత్రవరము

నవంబరు 14:— విధానమును గూర్చి భిన్నాభిప్రాయము గలుగుటచే జర్మనీ మంత్రవరములలో సంధిగానన ఏర్పడినది నైముప్రతికావితేఖరి టెల్లిగ్రాఫులలో తెలియజేసెను. మంత్రవరము తొలగవచ్చును. ఎన్నికలు దగ్గరలోని జరుగవచ్చును.

చాన్సెలర్ విత్తవారి మంత్రవరము రాజీనామాను అభ్య తులగు ఎబర్డుగారు అంగీకరించిరి.

జర్మనీ ప్రజాపక్షములతో పారి కామిట లగు హ్యోగ్స్టెన్ గుగారు చేయెన్నారు. వీరితో జేసె కొడు లిమను ప్రభుత్వములో ప్రవేశించుటకు ఇష్టము లేదని సాంఘిక శ్రమస్వాతంత్ర్యవాదులు తెలియజేయుటచే మంత్రవరమువారు రాజీనామా జొరకుటకు నిర్ణయించుకొనిరి.

నవంబరు 6 తేదీ కనలేకుండా 1867000 మంది గల రిని కార్యక్రమం తెలియజేసెను.

సర్. ధియడోరు మారిస్ గారి యభిప్రాయము

ఇంగ్లీషు ప్రజలుగాని ప్రభుత్వమువారుగాని టర్కీ-కట్ట భారత ముసల్మానులకు నిజముగ సభిమానము లేదని చిహ్నంగా రుద్రాని:లేఖను విశ్వసించుటకుంజెదరుగాక యుయు భారతము సర్వముల అందోళనను కృత్రిమముగావనియు సర్ ధియడోరు మారిస్ గారు తెలియజేసిరి. అంగ్లావారిచ్య భారతీయులకు కొంచెము కష్టముగనున్నను తురుష్కలకట్ట వారికి సానుభూ తిమాత్రము మారబాలదనిరి.

నా కొదలము

మార్చి, నవం 14:— సామీప్య ప్రాచ్య శక్తిమునకు కాం కర్ణు నాక మరల బయలుదేరినది. ఇదివర కప్పుడే రెండు డెస్ట్రో యువము బయలుదేరినది. 18 తేదీన మరి రెండు నౌకలు పోవును.

లానేయూలో బ్రిటిషు హైమిషనరు రంజిట్ గారిని గోరిగారిని బంపిరి.

కోలోన్ అల్లరులు

పోలీసుతో డీకొనుట

డెస్ట్రోగూల్ భయము

లండన్, నవంబరు 15:— ఉదయము 12-35— టెర్రి ను నుండి నైముప్రతికావితేఖరి ఇటుల తెలియజేయు చున్నాడు. రైకోలాగూడులో తిండిభోజం సామ్యుగనుండుటచే అల్లరులు జరుగుచు నేయున్న యవి. సాయుధులై యువకులు కోలోన్ లో పారాగాయము దుకాణములను దోచుకొనుచున్నారు. చాల తరకు ఇది దారిద్ర్యంబు చూపుచున్నది. అల్లరిజేయువారలను 50 మందిని అరెస్టుజేసిరి. డెస్ట్రో గూల్ భయోత్పాతముగ నున్నది. పోలీసువారును, అల్లరిజేయువారును ఒకరివై నొకరు తుపాకులను గాల్చుకొనిరి. 4 గుర అల్లరిజేయువారు మడిసిరి. ప్రకృత చూచుచున్న వారు భయపడి ఇండ్లకప్పులై కెక్కు చున్నారు. చాలమంది బారి కిందబడిరి. తీరికాత్రైరి. పోలీ సువారు ఆయుధపాటులై తిరుగుచున్నారు.

బిగ్లాడులో మరల దారి దోచుటలు ప్రారంభమైనవి. ఇద్యు చువండి. చాలమందితో గాగు లైరి. బి. ట్రీని కాల్చి చంపిరి. తిరుగు దగ్గ అయుధపాటులై దోపిడిగాు డు లైలుకు అభిప్రాయం. ప్రయాణికులను బయటకు 70టి పెట్టి ఆతో బండి నంటించిరి.

వివిధ రిపబ్లికన్ ట్రీటు, కీ|| శీ|| కార్మిమేయరు ప్రభువు భార్య, మరి ఇంకొక కి గురు ట్రీటును వివిధరిపబ్లికన్ అంగ్లేవించియుండుట ప్రభుత్వ కేసుబడిరి. పూచీత్తల నీయమియు కలసాలలోనే యుండెదమనియు ట్రీటులందును నిర్ణయించు కొనిరి.

నైముప్రతికావితేఖరి గూడ అల్లరి ప్రారంభమై దుకాణము లు దోచుకొనబడినవి. డెస్ట్రోగూల్ సమ్యు ఇంకను వ్యాపించు చున్నది.

నమ్మెదారు దొంగడు పోలీసువారితో డీకొని చనిపో యెను. పోలీసువారు కలదన్నను నమ్మెదారులు సభిచేయ ప్రయత్నించిరి.

నుల్లనుతాలూకు 140 మంది పోలీసునిపింపి మాల్టాకు పోయెను.

లానేయూలో జరుగు కార్యక్రమము నతేను కనిపెట్ట వలయునని ఆమెరికను ప్రభుత్వమువారు తమ రాయబారులను నియమించిరి.

బ్రిటిషు గ్యుయానాను భారతీయులందుటకు వాస్తవ్యాన ముగ నేర్పరుపవలె నని కలసత్తేక్షముగ 55. ఎఫ్. లగాడ్ గారు కోరుచున్నారు.

కెమాలిన్లు 45 మనుష్యు లోపుగలవారి నంటిరి నైన్సు ములో కేర్ల టెంసోలుకు ప. పుమన్నాని కర్ణుత్తుండి నమ్మ క తుగు వారలు తెలియజేసిరి.

లానేయూలో గూర్చి గాని, సామీప్య ప్రాచ్య సమస్యను గూర్చి గాని ఇస్మియూపానాగారితో ఎట్టి ఒడంబడికను జేసి రొనమని ఫ్రెంచివారు బ్రిటిషువారికి అభయ మిచ్చిరి.

మద్రాసు శాసనసభ

ఫలాహారానంతరము బిల్లును తిరస్కరించుట. బి|| మో|| రామచంద్రరావు గారును, రామని మీనను గారును, ఆమోదించు చు మె క్షయింతుగారును మాటాడిన పిదప గా|| పాత్రి గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

బిల్లు ఆంతు వోటుకు పెట్టగా అధిక సంఖ్యలచే ఆమోదించబడినది.

ఈ క్రిందివారు పె లెట్టు క మి టీ గ ని యో గిం ప బడిరి. (1) రెంరెండు మె క్షయింతుగారు, (2) రామని మీనను గారు, (3) ఆర్. వెంకటరత్నం వాయుడుగారు, (4) ఆర్. జి. గ్రీవుగారు, (5) సి. రామలింగారెడ్డిగారు, (6) కుమార్తెరు ఉస్మాను సాహెబు గారు, (7) అశ్వదస్యమి ఉడయరుగారు, (8) ఓ. తనికాచలం పెట్టిగారు, (9) టి. ఎ. రామలింగం పెట్టిగారు, (10) ఏ. యస్. కృష్ణ రావుగారు, (11) సి.వి.యస్. నరసింహరాజు (12) రత్న స్వామిగారు (13) బి|| టి|| మో. రామ చంద్రరావుగారు (14) ఏ.టి. పాతురుగారు (15) రెంరెండు మె స్ట్రోగూరు (16) కృష్ణకో శాంకర్ గారు (17) ఏ. యస్. నాథమొ దల్యార్ గారు (18) జి. వంశనంగారు (19) డాక్టరు నుబ్బరా యనుగారు (20) రాజా అంకిశేను ప్రసాద్ గారు (21) గా|| పాత్రి గారు (22) రామస్వామి మొదల్యార్ గారు.

నేటికి ప్రభుత్వ కార్యక్రమము ముగిసెను. ప్రజాసంబంధ ములకు తీర్మానములు చేపు చక్కట లేబడును. సభ్యుల అను మతిని సభ 4-15 గంటలకు ఆపివేయబడినది.

చెన్న పురి బజారుధరలు

నవంబరు 16-వ తేది గురువారము

(1) ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and Remarks. Includes entries for rice, wheat, and other grains.

(2) వర్ష ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and Remarks. Includes entries for rain-fed crops.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and Remarks. Includes entries for oil and related products.

(4) చిల్లర వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and Remarks. Includes entries for various small goods.

(5) ఇనుము

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and Remarks. Includes entries for iron and steel.

(6) లోహములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and Remarks. Includes entries for various metals.

(7) రంగులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and Remarks. Includes entries for dyes and pigments.

మితవ్యయసంఘము

Text describing the activities and financial status of the Mithavyaya Sanghamam.

చర్చిగేటు ప్రేషనుయొద్ద ప్రమాదము

Text reporting an accident at the Charchigatlu Prishanuyodda area.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మార్కెట్టు.

మారకము.

Table with 2 columns: Item and Price. Lists various market items and their current prices.

కలకత్తా మార్కెట్టు

మారకము

కలకత్తా నవంబరు 15 బుధవారము

Table with 2 columns: Item and Price. Lists market items from Calcutta.

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు

Table with 2 columns: Item and Price. Lists government securities.

బొంబాయి - మార్కెట్టు.

బొంబాయి, నవంబరు 15 బుధవారము

Table with 2 columns: Item and Price. Lists market items from Bombay.

మారకము

Table with 2 columns: Item and Price. Lists market items.

ఈ.బి.రైల్వే కంపెనీవారికి సలహానిచ్చు సంఘము

నేర్పణము

Text discussing the railway company and the advisory committee's recommendations.

Detailed text report regarding the railway company's financial and operational status.

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభ

Text regarding the Union Provincial Assembly and its proceedings.

బొంబాయి కోర్టులు

Text regarding court proceedings in Bombay.

ఇద్దరు ఐరోపీయులు శిక్షించబడుట

Text reporting the sentencing of two Europeans.

సయాసు సుస్థానాధీశుడు బర్మాకు వచ్చుట

Text reporting the arrival of the Sanyasa Sthanadhisu in Burma.

నై ని క కా ఖ

నూ త నో వో గు లు

Text discussing local news and community events.

మాస్టా విప్లవవిచారణసంఘము

మాస్టానాయకుల యసంగత ప్రకటనము

Text regarding the Mastana Viplava Vicharana Sanghamam and its activities.

Text regarding the Mastana Viplava Vicharana Sanghamam.

అహమ్మదాబాద్ సమై

Text regarding Ahmedabad and local news.

నత్త వత్తు పాఖ్యానము

త క

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

Text regarding the Bhogeshwara Mahatmyam and its significance.

పాలకొండ తాలూకా
కాంగ్రెసు సంఘము

పునుక్కుట, నకు బహు 18:—పునుక్కుట ప్రమాదము
 పొయినప్పుడు భయము కేటించును సమాపేదమై, రాజు ప్రతినిధి శ్రీ
 యాదా వి. ఆర్. దొరరాజాగారికి స్వాగతము నుచ్చించు
 కొనిరి. శ్రీయంత దేశభక్త సత్కర్ముల గొరివి పునుక్కుటనుండి
 బహిష్కరించిన యుత్తరపు ద్వీపము వల మొనననయు, బ్రహ్మ
 సమూలము లగు శాసనముల ననులొనినకి తేడవయు ననియు,
 గుత్తల తగ్గించ వలవననియు, పురపాలక సుభమున అధి
 కారాచ్యకుని ఎన్నుకొను అధికార మివ్వదలెననియు యొక
 యు నట్టి విజ్ఞప్తి లుగోరములు స్వాగతములమున ప్రతినిధిగా
 కి ప్రజలు తెలుపుకొనిరి.

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయ విలేఖరి)

కానకొల్లంపున విచారణసంఘము వారిని వేదికను గూర్చి చర్చించి ప్రభాభిప్రాయమును వెల్లడిచుటకై ఆక్టోబరు 9-న తేదీని పాటుచేయుచు శ్రీ కందుకూరిరాజమహేంద్రవరము నాయుడు గారి ఆధ్వర్యమున పురపంచమున సభ జరిగెను.

అధ్యక్షులు విచారణసంఘము వారి శిఫార్సుల నన్నిటి నుగ్రముగ దెలియజేసి యభిప్రాయమును అంత్యోపన్యాసము నందు కలవిచ్చుట కుండుకొనిరి. శ్రీయంత భమిడిపాటి సత్య నారాయణగారు దేశము కానకొల్లంపున రావలసినమునకు సంబంధముగ లేదని చెప్పి, ఉద్యమమును ముందుకు నడుపగల నాయకుడు దేశమున లేవనియు, అందువల్ల ఉత్సాహము చాచు కుండునటుల చేయుటకు కానకొల్లంపు ప్రజేయులతోడను నియు చెప్పిరి. ఇంతటితో కాలావసరమున సభ ముగిసినది నిలిపి వేయబడెను.

మరునాడు శ్రీ చింతామణి నాటికాలో తిరిగి సభ జరిగెను. కాంగ్రెసు పత్రికా సంపాదకులైన శ్రీయంత వద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు కానకొల్లంపు ప్రజేయుల అసహనాన్ని మునుకు మూలాధారమనియు దానిని తొలగించుటయన ఉద్యమమును చేతులారా చంపుటయనియు ప్రతిష్ఠాపనములు అనినతిర మగుటయేగాక అసాధ్యములనియు కష్టపరచిరి. మున్సిపల్ కాన్సిలును బోడపాటి రామలింగయ్య కానకొల్లంపులో ప్రజే యిచ్చి ప్రభుత్వముతో బోటకలపట్టుటకు మంచిదని కలవిచ్చిరి. కాంగ్రెసు పత్రికా మేనేజరు, ద్రోణరాజు చినకామేశ్వరరావు గారు కానకొల్లంపు ప్రజేయులను ఖండించుచు ప్రచారమును విరివి గా కొనసాగించుచో ఉద్యమమునకు తిరిగి బలము చేకూరుననియు కలవిచ్చిరి. చిత్రపు సరళిచారావుగారు కానకొల్లంపు ప్రజే యును ఖండించుచు ప్రసంగించిరి.

అధ్యక్షులు కానకొల్లంపులో ప్రజేయింప కలయుననే తమ యుద్దేశమనియు మంచిని చెడకున ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుటకు తాముంగీకరింప బాలమనియు, దేశమునకు ఉపకరము ను సమకూర్చు తీర్మానమును ప్రతిఘటించుటకు తాముకొని మనియు కలవిచ్చిరి.

సభ్యులు కానకొల్లంపు ప్రజేయులను ఖండించుచు మాట లాడినప్పుడు కరతాళధ్వనులచే తమ యభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. కానకొల్లంపు ప్రజే మనకొల్లంపున సభ్యులలో సభిక సంఖ్యాములు అభిప్రాయమునున్నట్లుల వారి కరతాళ ధ్వనులు స్పష్టపరచెను.

నరసాపురం

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

కాలము

నవంబరు 14:—నర్సాకాలము ఆఖరు అయిపోయిన దను తున్నాము గాని తిరిగి మొన్న ఆదివారము రోజున సాయం త్రము మూడు ఘంటలు మొదలు రాత్రి బంతయు కన్నము మరె యెచునే యున్నది. నుమారు 8 డిగ్రీల కన్నము మరెననది.

ఒక గొప్ప ప్రమాదము

నిన్నటి రోజున ఈగ్రామములో నున్న పాలకొల్లులో నున్న ప్రజలలో గొప్ప అందోళన గలిగినది. అందులో పాల కొల్లులో ప్రజలకు కలిగిన భీతి కర్ణావతరము. దుకాణములు మూసి ప్రజలు పరుగిడసాగిరి. దీని కేమికారణ మనగా పీరవాస యు కాపురమును మద్దాలి కలికిమూర్తి అనే యువకుడు ఒకడు తుపాకీ తీసుకొని జేబునిండ తూటాలు పెట్టుకొని పాలకొల్లు మహుకార్లను కొందరిని చంపుటకు బయలుదేరినట్టి మొట్ట మొదట ముచ్చర్ల నాగభూషణంగారి కుమార్తె తమలపాపల దుకాణముగడ్డ యందగా తుపాకీ అతనిమీద పేల్చెనట. అది కంటికి తగిలి కణకల గుండా గీసుకొని పోయెట. తరువాత ఈ కలికిమూర్తి ఒక విషయపు మరలోకి పోయి అక్కడ ఒక వాటాదారైన తాటికొండ నువ్వురావు అనే మహుకారును చంపివేసెను. తైటకు వచ్చుచుండగా ఒకపిల్ల కూలి కలికి మూర్తిని పట్టుకొని పోయెనట. అతనిమీద ఒక గుండు పేల్చెనట. అతనివానికి పాటలతో తగిలెను. ఇతనిని మౌనగామం ఆసువుతికి సాయంత్రము తీసుకొనివచ్చిరి గాని ఇక్కడ మృతి కొందెను. తరువాత అకలికిమూర్తి భీమవరం జట్కూకట్టమని ఒక ట్యాంకువాని నడుగగా వాడు కట్టననెనట. అందుచేత జట్కూవానిని చంపెనట. తరువాత కాటావడమను వచ్చి భీమ

వరం పోవుటకు పరుగిడుచుండగా పోలీసువారు వానిని తరమి రట. పోలీసువారి మీద కూడా కొన్నిగుండ్లు వదలెనట. గాని అది ఇతరులకు తగిలి ఒకరిదగ్గర మృతులైనట. తరువాత సబు ఇన్స్పెక్టరు ఈ కలికిమూర్తి కాళ్ళమీద రిబాల్వులతో కొట్టెనట. ఆ దెబ్బచేత తాను దొరకడనని గ్రహించి ఒక గుండు తన మీద ప్రేళ్ళుకొని ఈ కలికిమూర్తి అవతారము చాలించెనట. ఇది యంతయు కట్టపగలు జరిగెను.

ఖరీదు వ్యాపారము

తెలుగు భీమవరములో వలెనే మాతలా కాతో నున్న ఖరీదు ఉత్పత్తికి ఒక బాయింటు స్థాపకంపెనీని కొంతకాలపు సానైటీల ఆఫ్ ట్రేడ్ రిజిస్ట్రీ చేయించ బోవుచున్నారని వినుటకు చాలాంతోషమైనది. ఈ కంపెనీకి కాపిటల్ కదివేల. ప్రస్తుతము పన్నెండుగురు డైరెక్టర్లతో దీని మకాము ఆచంట యందుంచుటను. కావవరం కాపురమును ఆచంట నారాయణ కాపుగారు మేనేజింగు డైరెక్టరుగా యుండటం. వాటాఖరీదు 10 రూపాయలు.

ఉత్తమ జాతులారా!

శిశువులకు సమగ్రమింపును

విశేషానందస్వామిలవారు భారతవర్షమునందలి ఉత్తమ శిశువులనుగూర్చి వెనుక బంగాళీభాషలో వ్రాసినలేఖను “ప్రబుద్ధభారత్” జాగీ కరించి సెప్టెంబరు నెల 1 సంపుటలో బయటికిచ్చెను. దీనిని తెలిసింది యందు బాంబేపరచుచున్నాము:—

ఆర్యవంశ సంజాతులమని మిరెంత ప్రకల్పములు గొట్టు జానున్నను, పౌరీచీన భారతవర్షముయొక్క ప్రాకృతవైభవ మునుగూర్చి మిరసరసా మెంతకీ రించుచున్నను, మియుకల్ప వైభవముగూర్చి మిరెంత విప్లవీభుచున్నను, ఓయ్యు లైమనరస్సు లారా! మీరు నిజముగ బ్రతికియంటి ననుకొనుచుంటిరా? కది వేల సంవత్సరములనాటి మృత్యురీతి. మీ పూర్వులు కొందలు మూపులను జీవచ్ఛవములని నిరసించియుండిరి. ఆ జీవచ్ఛవములు మిరెనుమి మిగ్గులములు, మిగ్గులముల నిర్జీవములై, పురాణములై, తాతలనాటివస్తువుల ప్రదర్శనములను బోలి యుండును. మియాచారములను, మిసద్ధతులను, ఎవరైన జూనియరు డల వారు ఏకాయనము: ధలనో వినుచుంటిమని తప్పక అనుకొనెదరు. మిమ్ములను జూచిన ఏ ఏర్పకాలలోని బొమ్మలనో చూచి వచ్చి ట్లు డును. ఈమాయజగత్తులో జూయమారు. ఓయ్యు లైమనరస్సు లారా! ఎదారులలోని యెండమాపుల వంటిల్లులు మీకు. “లాట్” యొక్క రూపాంతరము లన్నియు మీయందు మూర్తి భవించియున్నవి. భూత కాలము మిమ్ముల నింకను ఒక దుస్సర్వమువలె జూచుచున్నది. మీరు మాత్రము భావికాలపు నీవేను. అనామకులలోకల్ల అనామకలు. స్వప్నలోకం నుమార! మీరెంత కామిక్రడంబునో చెడని? ప్రాచీనభారతకర్తృపు రక్త క్షీనమైన, ముంకహుస్మయైన, అస్థిభంజరములారా! మీరెంతకు వెంటనే తుమ్ములలోగలసిపోయి? గాలిలో నదృశ్యముకాదా? కటకటా! మీపూర్వుల రక్తజంకరములు మీయొక్క ప్రేమ దాగి యున్నవి. మీప్రేమ కేవలములయందు మీప్రాచీనుల ధనపేటికలు గొప్పమై యున్నవి. వీనివెంటిని కదిలివేయుటకు మీ కవకాళము చిక్కినది కాదు. విద్యావ్యాప్తము, జ్ఞానప్రసారము జరుగుచున్న ఈరోజులలో ఆనకట్ట పేలికలను మీవారసుల కిచ్చి వేయెడు. సాధ్యమైంకత్వగ నచ్చివేసి, మీరు ముగ్ధములలో లీనమై పొందు. మీస్థానములో నవ్యభారత ముదయించుకా! కృషింబని తీరీరమునుండి, చేపలకట్టుచాండ్రముండి, చెట్టులున్నట్లు చండ్రముండి, పొక్కిరిమాలింబుండి, పాటకపుజము నుండి, అడవిజాతులనుండి, కొండచాండ్రముండి నవ్యభారతవర్షము ముచ్చరించుగా!!

గతకాలపు అస్థిభంజరములారా! మీ యనంతరము మీ భావినంతినుండి శ్రోత్రజాలి నవకత్తితో వికాజిల్లుడు. ఆధన పేటికలను, అందలి తత్వాభిజ్ఞములను వారియందరబడవేసి మీరు గాలిలో గలిసిపోదు. ఇక మీరు తిరిగి కనుపడకుడు. చెవులనుమాత్రము తెరచి యుంచుకొనుడు. మీరంతిరాన మగుట తోడనే, నవచైతన్య వినితమైన ఆశ్వానర్తమునుండి కొలా హలధ్వనులు, శతవహనీ మేఘగంభీరనిర్వహములు— గురూకి జయో యను జయ జయ ధ్వానములు దిగ వింతములు మారు మ్రోగుచు మీ కర్ణపుటములు కల్పానుమానంబును. కృష్ణాపత్రిక.

కలకత్తానుండి నాగపురమునకు

తెలిపోనుద్వారా సందేశ ముంపుట
కలకత్తా తెలిగార్థ దీపామ్మమెంటు ఫిఫ్త ఇంజనీరు జీ. పీ. రాయగారు ఆదివారమునాడు కలకత్తానుండి 708 మైళ్ల దూర మున నున్న నాగపురమునకు తెలిపోనుద్వారా సందేశ ముంపిరి. ఇంతమాత్రమును సందేశమును తెలిపోనుద్వారా ప్రపంచమున నిద్రక కన్నులను పంపియుండలేను. త్వరలో బొంబయి కలకత్తా లకు తెలిపోనుద్వారా సంబంధము నేర్పజుతుమని పత్రికా ప్రతినిధిలో రాయగారు నడిపిరి.

ఫోర్టు నెంటు జార్జిగజెటు

నవంబరు 14 మంగళవారము

పబ్లికశాఖ

ఏ. హెచ్. ఏ. టాడుగారు అనంతపురంజిల్లా వెను కొండ డివిజన్ సబ్ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

ఎక్సీజియూస్టికలు శాఖ

రెవరెండు డబ్లియం. ఇ. కీర్తనుగారు సెలవునుండి రాగా నే మద్రాసు వేవేరిలోని నెంటు మాధియా చర్చికి జూనియరు బాయింటు చాన్సెలరుగ నియమింపబడిరి.

స్థానికస్వరంపాలనశాఖ శిష్టి నెంటు కర్నల్ ధామను మోని నైమన్యుగారు సెలవునుండి రాగానే మెడికలు కాలేజి లో సరెజిస్ట్రీ ప్రొఫెసరుగాను మద్రాసు జెనరలు ఆస్పత్రిలో ఫస్టుస్ట్రుగూను, నూపరిం టెంట్లు గాను నియమింపబడిరి.

మేజరు ఆర్మెన్ట బిల్లియం ఛార్లెసు బ్రాడ్ఫీల్డుగారు జెనరలు ఆస్పత్రిలో 111 వ స్ట్రుగూ నియమింపబడిరి.

శిష్టి నెంటు కర్నల్ నియూనాల్డ్ హిరుగారు మద్రాసు జెనరలు ఆసుపత్రిలో రిజిస్ట్రుడ్యూటీ మీడనున్ను, మెడికలు కాలేజిలో మెడికలు జ్యూనిరు ప్రొడెన్సు మైసరు ప్రొఫెసరుగ నుండుటకు నియమింపబడిరి.

ఇ. డబ్లియం. సి. బ్రాడ్ఫీల్డుగారు జెనరలు ఆస్పత్రిలో 2 వ స్ట్రుగూ మెడికలు కాలేజి జ్యూనిర్ ప్రొడెన్సు ప్రొఫెసరుగ నుండుటకు నియమింపబడిరి.

మేజరు కృష్ణకా గోపిశాంధ పాంజలై గారు జెనరలు ఆసుపత్రిలో 3 వ స్ట్రుగూను, మెడికలు కాలేజిలో బయాలజీ ప్రొఫెసరుగ నుండుటకు నియమింపబడిరి.

రావుబాదరు శ్రోవెంమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారును, పోలూరి వెంకటహనుమంతరావు గారును మద్రాసు జెనరలిరావు నాయుడుగాను, రొంబిచ్చెర్ వెంకటస్వామి గారును, శీరం నారాయణ స్వామినాయుడుగాను ధామను విల్లియం జాన్సు గారును బెజవాడ మున్సిసిపలు కాన్సిలరులగు నియమింప బడిరి.

పి. చెట్టెనగొడుగారు బెర్హం జిల్లా హద్దులలోతాలూ కాబోర్డు వైసువెసి డెంటుగ నెన్నుకొనబడిరి.

రావూరి రంగయ్యచాదరుగారు సరసరావుపేట తాలూ కాబోర్డు వైసువెసి డెంటుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జయం కేశవస్వామిగారు, యాడకి భాసీసామెలు బహదూరుగారును అనంతపురం మ్యునిసిపలు కాన్సిలరులగు నెన్నుకొనబడిరి.

కర్నూలు ఆల్బర్ట్ మోగారు బెర్హం మ్యునిసిపలు కాన్సిలు వైసువెసి డెంటుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జి. బాలసుబ్రహ్మ నాయుడుగారు చిత్తూరు మ్యునిసిపలు వైసువెసి డెంటుగ నెన్నుకొనబడిరి.

తిరువదూర నరసింహాచార్యులవారు తిరుపతిమ్యునిసిపలు కాన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడిరి.

యం. కామయ్య పంతులుగారు విశాఖపట్నం మ్యునిసిపలు వైసువెసి డెంటుగ నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

మిస్. కే. యస్. రంగరావుగారు మద్రాసు యెన్యుకేషనలు కర్నికులో (స్ట్రీగ్రాఫి) మేరీరాజిగ కాలలో అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

సి. నువ్వరావుచెయ్యుగారు విశాఖపట్నం జిల్లా యెన్యుకేషనలు కాన్సిలు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

రుదాబ్బడినిపి ఆన్సెకుగారు విశ్వవిద్యాలయసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

మిసిలేనియను ప్రకటన

మాదభూషి రంగశాధాచార్యులవారు కొత్తూరునుండి కడపజిల్లా మునకులుగ మార్పబడిరి.

ద్వారక భమిడిపాటి కృష్ణమూర్తిగారు కడపనుండి కొత్తూరుకు జిల్లామునకుల మార్పబడిరి.

డబ్లి యం. యెచ్. పి. రూలుగారు పాకంనుండి వెనుగుదురు సర్కిలుకు పాల్కు అసిస్టెంట్ ఇన్స్పెక్టరు మార్పబడిరి.

డబ్లి యం. సి. ధామనుగారు మద్రాసు గవర్నమెంటు తుయదగ్గు ఆసుపత్రికి మార్పబడిరి.

సీ. యస్. ఆంధ్రూస్ గారు

తిరువనంతపురమున నువ్వనెంచుట

ఆంధ్రూస్ గారు న్యాయమూర్తి చార్జ్ డిల్లుగారి యధ్యక్షతన లాకాలేజీ సంఘమువారి యాజమాన్యమున తిరువనంతపురము లాకాలేజీ హాల్లో ప్రస్తుత ప్రపంచ సిద్ధిగతులపై నువ్వనెంచు మొదలుకు ప్రస్తుతప్రపంచ ప్రబోధమున సర్వకాలైక్య కాంక్షను ఆచ్యుతవృట్ల గల జాతివైషమ్యములను భారతవర్ష ప్రబోధమును వివరించి, అచ్చుకట్టెను నివారించనిది భారతదేశము ప్రపంచమునకు సందేశము నొసగ నస్త్ర నంద కాలదని పలికిరి.

అమృతాంజనము

వాయునొప్పులకు వజ్రయుదము

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సందేవివంటిది

పంచభాషాచిత్రచూచికొనినమోసముగలుగుదు

తలనొప్పుల మాన్పును,

పొయ్యిపొట్టు బాపును,

చర్మనొప్పుల బారదోలును,

పోట్లపోగొట్టును.

బెణకుల భేదించును

వాపుల రూపుమాపును

దగ్గును తగ్గించును

సురదను తొలగించును

అమృతాంజనము

ఒంటి తలనొప్పికి వరప్రసాదము

తేలుబాధను తీసివేయును

వేలకువేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము వుండకు ఘనమయినమందు

తామరతైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుగల తామరతైలము తీట, గజ్జి చాల మంచిమందులో తయారు చేయబడి అనేక యేండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సాచులు దీని రాచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

పండ్లపొటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించుకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పళ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహినీతైలము 5 తు|| నూనెగల సీ|| 1-కి 0-12-0

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరిత్రయము తేయు విద్యార్థులు, స్త్రీ డర్లు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాశం కురులను బెంచి కాపాడును.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి లేక నుదరాను.

సింట్రికలే ఆందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము. ఈ దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము. అంతరంగ రాసెయ్యడం.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది బలపురు జీవించుటకు.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము. ఈ దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము. అంతరంగ రాసెయ్యడం.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము. ఈ దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము. అంతరంగ రాసెయ్యడం.

ఈ దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

స్వ దేశి దీపములు

ఇది కల్తీలేని ఇత్తిడిచే హిందూ దేశ కర్మాగారమునందు చేయబడినది.

దీనిలో రెండు క్రొత్తవత్తులను పెట్టుటకు మొరలుగలవు. ప్యాకింగ్ వి. పి. ఖర్చులతో సహా 1-కి ధర రూ. 10-4-0 లు మాత్రమే.

క్రొత్తవత్తి మొరలు లేకుండ ఉంచువత్తుల నుండు మొర కావల. సినచారు వివరముగా తెలిపిన ఆ ప్రకారముగా తయారు చేసి పంపబడును.

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

S. RAMA Aiyer, P. O. No 238, Calcutta

కొత్తరకం

సెల్ ఫిల్లింగు

ఫవుంటే పేనాలు

2 రూపాయలు

వర్తకులకు 1డజను మీద, 25%

కమిషన్ యివ్వబడును.

విక్టోరియా డిపో

మొలాపూరు మదరాసు.

బైందుచేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము 800 పేజీలు	రూ	1.0-0
భాగము 272 పేజీలు	రూ	1.0-0
భాగము 280 పేజీలు	రూ	1.0-0
కాశీమణి. 1 భాగము 488 పే.		1.8-0

(369) 72 పేజీల కేటలాగు ఉచితము. మంజువాణి మద్రాసురకాల, ఏలూరు కృష్ణాజిల్లా.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహింసను పోగొట్టి రక్తమును వరుసగా చేయుట మొదలు పెట్టుట గాంధీజీ ధర 1.10-0 ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. విక్టోరియా డిపో (కాశీమణి) ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము వి. డి. సావంతే

రెం 144 పుస్తకవాణి, బొంబాయి

రత్న పురుష లేహ్యము

సుఖస్వాధులను, అతిసంభోగములను, ఇతర కారణములవల్ల, కలిగిన కుక్కనపు నును పోసణచి బలముకలుగజేయును. యీ మాలి కామహిగా తెలియనివాడుండు. విశేషించి వ్రాయవలెను లేదు. రే 1-కి రూ 2-4-0 లు.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

ఇంటికి వచ్చిన దుర్వాసాను తొలగించుటకు కృత్యము.

శ్రీకృష్ణ తేజా భార్య

బండరు నోటిలో కళాశాల ప్రాధనగాత్రై న కీర్తిశేషులైన ముత్తరాజు సుబ్బారావు వంతులు (M. A.) గారిచే రచించబడిన నాటకము.

ప్రయం 10-0 పోస్టేజీతో. ఇద్ది ప్రతులు మాత్రమే నిలవయున్నవి. వ్యాపారములకు ధారాళమైన కమిషన్ యివ్వబడును. ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. విక్టోరియా డిపో.